

DARBININKAS

XLIV NR. 77. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRIČIO - NOV. 17, 1959 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTU

Kodėl de Gaulle nutylėjo Baltijos valstybes?

I tai atkreipė de Gaulle dėmesį Pavergtų Europos Tautų Seimas

Pavergtos Europos Tautų Seimas lapkričio 12 pasiuntė Prancūzijos prezidentui de Gaulle telegramą. Joje dėkoja prezidentui už žodžius, kuriuos jis pasakė apie pavergtos Europos kraštus spaudos konferencijoje lapkričio 10.

(De Gaulle buvo pareiškęs, kad Sovietai valdomi kaimynai, jei jie galėtų pasisakyti laisvai, jie didėle dauguma atmestų komunistų režimą).

Tačiau telegramoje Pavergtos Europos Tautų Seimas apgailestauja, kad suminėdamas komunizmo pavergtus Europos kraštus, de Gaulle yra nutylėjęs Lietuvą, Latviją ir Estiją, kurios yra tokioje pat padėtyje kaip ir kiti Europos pavergtieji.

De Gaulle pasisakymas dėl pavergtų kraštų padėties vertinamas teigiamai. Po Amerikos Kongreso priimtos ir prezidento Eisenhowerio paskelbtos "pavergtų tautų savaitės" tai pirmas viešas valstybės galvos pareiškimas. Jis yra naujas Europos diplomatų tyloje dėl pa-

vergtos Europos dalies.

Tas pareiškimas juo labiau traukia dėmesį, kad de Gaulle virsta Europos kontinento vadovaujanti politinė centrinė figūra. De Gaulle, susitaręs su kanceliariu Adenaueriu ir jo remiamas, imasi kitokios politikos, nei Anglija ir Amerika.

De Gaulle ir Adenauerio vienybė Europos kontinento likimui perimti į savas rankas palyginama su Briando ir Stresemanno vienybe po pirmojo pasaulinio karo.

Su Baltijos valstybių atstovais solidarizavo visi Pavergtų Europos Tautų Seimo nariai, reikšdami apgailestavimą de Gaulle dėl ano nepilno sąrašo. Tačiau tebėra neaišku, kodėl tai de Gaulle padarė: ar tai yra užmiršimas, ar tai reiškia de Gaulle seną užsiągažavimą Maskvai, kada jis ten lankėsi su Bidault 1944 dar karui tebeeinant; ar tai noras nutylėti prieš atvykstant Chruščiovui į Paryžių, kad jis nebūtų erzinas.

De Gaulle praėityje nepastebėta pareiškimų, iš kurių būtų matyti de Gaulle nusistatymas Baltijos klausimais. Pavergtų Europos Tautų Seimo kreipimasis siekia, ar de Gaulle nesuras progos savo pasisakymus papildyti ir išaiškinti savo poziciją dėl Lietuvos, Latvijos, Estijos.

PRIEŠ 15 METŲ. Gen. de Gaulle iškė gen. Eisenhoweriui laisvės kovos medali.

Bruknių istorija darosi ir linksma

Sveikatos sekretorius Flemming pasirūpino, kad Chicagoje būtų konfiskuotos bruknės, atgabentos iš Wisconsin (40, 000 svarų), iš Washingtono ir Oregono. Visame krašte laboratorijose tikrinama, ar bruknės apkrėstos chemikalais, kuriais buvo naikinamos piktžolės. Augintojai sujaudinti milijoniniais nuostoliais. Labiausiai Massachusetts, kuris priaugina 55 proc. visų Amerikos bruknių, toliau Wisconsin — 25 proc., New Jersey 12 proc., Oregon — 8 proc.

Tačiau tuo metu viceprezidentas Nixonas pareiškė, kad bruknių istorika yra be pagrindo ir pats bruknės vartojas. Sen. Kennedy bruknių sunką geria. O sveikatos sekretorių Flemminga visai nuginklavo jo žmona, pareiškėdama, kad kalakutą ji vis tiek gamins su bruknėmis.

TIKEJIMAS IR GYVENIMAS

Prancūzijoje atgijo vardas Eduardo Herriot, mirusio 1957 kovo 26. Herriot buvo tris kartus ministras pirmininkas, radikalo partijos lyderis, kovotojas prieš katalikų bažnyčios įtaką Prancūzijoje. Tačiau jis mirė su bažnytiniais kardinolais Pierre Gerlier patarnavimais. Tai buvo didelis smūgis kariniam Prancūzijos laisvamaniam ir masonam.

Pereitą savaitę priimant naują narį į Prancūzų akademiją vietoj Herriot, pirmininkaujantis ir Herriot vietininkas stengėsi sudaryti įspūdį, kad Herriot ir mirdamas buvęs ištikimas savo laisvamanybei. Tada kardinolas Gerlier paskelbė viešai, kad jo draugas Herriot su juo kalbėjosi religiniais klausimais ir du kartus prašė palaidojamas katalikiškai.

JUNGT. TAUTOS IR VENGRIJA

Amerika, Anglija, Prancūzija ir kitos vakarinės valstybės numato reikalauti, kad šioje sesijoje Jungt. Tautos svarstyty Vengrijos klausimą. Naujosios Zelandijos atstovas Leslie Munro turi padaryti pranešimą apie Vengriją. Tam jis buvo išrinktas JT pernai.

Tačiau dalis vakariečių nebeturi klausimo kelti. Girdi, tai palakys šaltąjį karą ir tai bus prieš "Camp David dvasią" (prezidentas Eisenhoweris buvo pareiškęs, kad jam toks terminas nepažįstamas).

—Kremlius šoko lapkričio 7 proga. Tai buvo pirmas sykis nuo laiko, kai Leninas pamėmė Kremlių. Net sovietinis prezidentas Vorosilovas, 78 metų, sukosi su Ekaterina Furtseva.

TAIP RENKA BRUKNES

Anglija nusileido de Gaulle nuomonė: viršūnių konferencija bus pavasari

Anglijos užsienio reikalų ministro Lloyd'o kelionė į Paryžių pereitą savaitę išaiškino du dalykus — viršūnių konferencijos laiką ir Vakarų konferencijos opiuosius klausimus.

Europos didieji ima susiprasti

Anglijos min. Lloydas sutiko su Prancūzijos pažiūra ir dėl viršūnių konferencijos programos.

Anksčiau Anglija ribojosi tik Berlyno klausimu. Kancleris Adenaueris, matydamas, kad Vakarai nieko tuo reikalu negalės gauti, o tegali tik nusileisti, stovėjo už tai, kad Berlyno klausimas viršūnių konferencijoje nebūtų svarstomas. Jo ir de Gaulle sutarimu, turėtų būti svarstomas nusiginklavimas, nesikišimas į kitų kraštų reikalus (viduriniai rytai, Alžiras ir kt.), pagalba atsilikusiems. Lloydas su visu tuo sutiko. Tai palengvins susitarimą Paryžiuje gruodžio 19 Vakarų konferencijai.

Zingsnis pirmyn ir Vakarų ūkinėje vienybėje

Lloydas ir Prancūzijos ministras sutarė dėl ūkinio santykių tarp Anglijos ir vadinašios Europos ūkinės bendruomenės, kurią sudaro 6 valstybės (Italija, Prancūzija, Belgija, Luxemburgas, Olandija ir Vokietija). Anglija kaltino anksčiau, kad šios šešios valstybės parems labiau savo gaminius, o diskriminuos tų, kurie neįeina į bendruomenę (Anglijos ir Ška dinavijos). De Gaulle anksčiau aiškino, kad Anglija siekia vykdyti savo tradicinę politiką — palaikyti Europos kontinento valstybių tarpe nesutarimą, kad pati Anglija galėtų būti tarpininku ir sprendėju. Paryžiuje sutarta, kad bendruomenė nedarys jokios diskriminacijos nenarių gaminiams ir palengvins muitus.

Prezidentas lankysis ir Ispanijoje

Prezidentas Eisenhoweris savo kelionės maršrutą po Aziją, Europą, Afriką praplėtė — jis lankysis ir Ispanijoje.

Ispanija tai sutiko su pasitenkinimu. Ispanam tai yra ženklas, kad jų teritorija yra svarbi Europai ginti. Taip pat ženklas, kad vakarų valstybių ir asmenų kritika Frenco režimui per tiek metų pripažinta neteisinga. (Ką dabar darys Pavergtų Europos Tautų Seime socialdemokratų unijos atstovai, kurie piestu stoji prieš pavergtųjų delegatūrą Ispanijoje?).

BARBARA EISENHOWER, prezidento marti, lydės prezidentą kelionėje per 11 kraštų, išskilmėse pavauduodama prezidentienę.

— Prancūzijos prezidentas de Gaulle lankysis Anglijoje balandžio 15.

PIRMOJI IR ANTRŲJI. Prezidentienė ir viceprezidentienė prezidentienės 63 gimtadienyje lapkričio 13.

Amerikos nusistatymas dėl Indijos

Indijos ir kom. Kinijos konfliktas tebėra labiausiai dėmesį patraukęs. Kinija lapkričio 14 mėgino įtampą atleisti, gražindama 9 Indijos policininkus, kuriuos Kinijos kariuomenė buvo paėmus spalio 20-21.

Indijos min. pirm. Nehru buvo priverstas atsakyti agresoriui, kad Indijos kariuomenė gins savo sienas (nors tos kariuomenės Indija turi 500,000 prieš Kinijos 3.000,000). Prievertė indų demonstracijos prieš Kiniją, reikalavimas, kad būtų atleistas apsaugos min. Krishna Mennon, palankus komunistam. Pakilusi patriotinė nuotaka privertė net Indijos komunistus pasisakyti prieš Kinijos komunistų reikalavimą atiduoti jiems Ladakh.

Maskvos ir Amerikos padėtis konflikte dėl Indijos

Chruščiovas oficialiai pakartojė savo pageidavimą, kad konfliktas būtų sprendžiamas derybų keliu, bet demonstravo savo neutralumą. Neutralumą mėgino pademonstruoti ir valsekr. Herteris, bet jam nekaip išėjo. Spaudos konferencijoje jis sutiko, kad Amerika neturi savo pažiūros, katra pusė yra teisinga — ar Indija ar kom. Kinija. Tačiau po konferencijos Herteris jau paskelbė pareiškimą, kad klaidinga esanti kom. Kinija, nes ji pavartojo smurtą.

Nors Herteris pasitaisė, bet jo pirmą kartą pareiškimas, sakoma, atsilieps prezidento Eisenhowerio priėmimui Indijoje.

KODĖL TAIP KALBA IR DARO

Maskva jaučiasi pakankamai stipri agresijai, o Vakarai nori įsikalbėti, kad jie pakankamai silpni savo pozicijom išlaikyti

KAS NORI POLITINIO STATUS QUO?

Tyčia ar netyčia vėl susipainiojame žodžiuose. Sakome: Sovietai nori Europoje status quo išlaikymo, o Vakarai su tuo nesutinka. Iš tikrųjų tai yra priešingai: Vakarai nori išlaikyti status quo, o Maskva reikalauja jį keisti. Maskva nori padėti keisti, kad galėtų pasistūmėti pirmyn. O Vakarai tikrai ginasi, kad išlaikytų tai, kas yra.

Ar laikytis esamoj padėty, ar nusileisti ir kiek, Vakarai savo tarpe ir nesutaria. Toliaus su nuolaidom šiandien eina Anglija. Atspariausia šiandien Prancūzija. Vakarai tarsi dėl to tarp savęs Paryžiuje.

KODĖL NUOLAIDOS NUO STATUS QUO?

Politiniai reikalavimai yra tiek stiprūs, kiek diplomatinis žodžius paremia ginkluota jėga. Jeigu Vakarų kai kurie

GEN. MAX S. JOHNSON aliarmano dėl Nato.

Amerikos rūpestis išvengti deficito

Amerikos užsienio deficitas eina nuo 1949. Iki š.m. vidurio deficito susidarė 14.6 milijardų. Deficitui didėjant nesulaikomai krinta dolerio vertė.

Vyriausybė, siekdama deficito sumažinti ir biudžetą subalansuoti, pirmiausia numato kirsti apsaugos išlaidas. Labiausiai armijos išlaidas, atitraukiant kai kuriuos dalinius iš Europos ir tokiu būdu sumažinant "Europos skydą".

Antra priemonė — Amerika siekia, kad jos gaminiams būtų neužkirstas kelias į užsienius. Prancūzija labiausiai buvo apsisaugojus muitais. Bet paskutiniu laiku juos sumažino Amerikos importui.

Nauju keliu

Vokietijos socialdemokratų atsijaunimo

Vokietijos soc. demokratai lapkričio 14 pasisakė už laisvas imones ir už apsiginklavimą. Tai reiškia, kad socialdemokratams atsakė nuo savo linijos. Prieš 6 metus jie buvo paskelbę kovą pastangom Vokietiją apginkluoti; taip pat kovojo už marksistinį imonių suvalstybinimą. Tačiau gyvenimas parodė, kad visuomenės dauguma nėjo su jais. Tad jie dabar pasikeitė ir mėgina su visuomene eiti. Pasisakymą už stambiųjų imonių suvalstybinimą parėmė tik 40 atstovų iš 345.

—Gallupo institutas apskaitė, kad demokratų balsuotojų yra 56,200,000, respublikonų 37,600,000, neapsisprendusių 8,500,0. Pereitais metais respublikonų skaičius padidėjęs 1 mil., demokratų 2 mil.

—Prezidentas Eisenhoweris pareiškė, kad asmeniškai jam patinka Rockefelleris, bet rinkimų kampanijoje prezidentas bus neutralus.

sajungininkai daros labai nuolaidūs, tai dėl to, kad mato Vakarų ginkluotą atramą esant silpnesnei nei Chruščiovo.

Karines jėgas palygina gen. Max S. Johnson, dvejus metus lankęs Nato karines bazes Europoje. Jo išvados: nors Amerika per 10 metų išėjo 50 milijardų Nato karinei jėgai organizuoti, bet karinių jėgų balansas nėra Amerikos naudai. Būtent:

—Vakarai turi Europoje 21 su viršum divizijų, bet dėl įvairių priežasčių ty divizijų karinė jėga tėra lygi 10 - 12 sovietinių divizijų. Sovietai turi Europai 20 divizijų ir greitai gali mesti dar 50 kių divizijų.

—Vakarai turi Europos reikalui 2,500 lėktuvų, Sovietai turi 5,000.

—Taigi Vakarai turi tik pusę tos jėgos, kurią turi Europoje Sovietai. Konvencionalių ginklų kare Nato jėgos negalėtų atlaikyti Sovietų invazijos, ir per kelias dienas Sovietai pasiektų Reiną.

—Vakarai yra pranašesni už Sovietus ilgos distancijos aviacija, kuri gali veikti atominė bombom tolimame Sovietų užnugaryje.

Sitokia karinė padėtis paaiškina, kodėl Vakarai nesiryžta rodyti politinės ofenzyvės, kelti savų reikalavimų Sovietam, o stengiasi tik apraminti Sovietus ar kalbėti apie naujas Maskvai nuolaidas.

Sitokia karinė padėtis paaiškina taip pat, kodėl Maskvos politiniai reikalavimai eina sykiu su reikalavimais karinėje srityje: nori Vakarų karinę jėgą dar labiau susilpninti.

AR BUS NUOLAIDOS NUO STATUS QUO KARINĖJE SRITYJE?

Senas yra Maskvos reikalavimas atimti iš Vakarų tą ginklą, kurio ji yra pranašesnė. Pirmiausia tai — sustabdyti atominių ginklų bandymus. Amerika iš dalies su tuo reikalavimu jau sutiko — sustabdė tokius bandymus iki šių metų galo. Prieš tokią Amerikos vyriausybės nuolaidą paskutiniu laiku ėmė kelti griežtą balsą gub. Rockefelleris, o taip pat b. prez. Trumanas, nors jo partija jam dėl to priešinga.

Antras Sovietų reikalavimas — panaikinti bazes, iš kurių Amerika gali operuoti savo tolimojo skridimo bonbonais. Apsaugos departamentas paskelbė, kad kai kurios bazės bus likviduotos ar sumažintas lėktuvų kiekis strateginiam reikalui, nes lėktuvus gali atstoti ilgos distancijos raketas.

Sen. M. Mansfield tai patvirtino, o sen. G. Aiken pažymėjo, kad bazės nustoja savo pirmą kartą reikšmės, kad raketa pasiekia 5,000 mylių.

Kai kurie laikraščiai samprotauja, kad ir Chruščiovas ir Eisenhoweris pripažino, jog atominis karas sunaikintų abidvi puses. Taigi jis negalimas ir jei kiltų karas, tai jis turėtų būti vėl tik konvenciniais ginklais. Bet konvenciniais ginklais Vakarai negali lygintis su Sovietais.

Sitokiais išvedžiojimais ruošama opinija ir nuolaidom karinėje srityje. Anksčiau buvo skelbiama, kad Amerika yra galinga, taigi gali toliau nesistiprinti; dabar sudarinėjama nuotaka, kad Amerika nebeprisivys savo karine galybe Sovietų, taigi neverta ir biudžetą pūsti kariniam reikalui.

Kas patikrins, ar ir tuose apskaitymuose bei įtikinėjimuose nėra tokios pat apgaulės kaip televizijos žaidimuose?

Ar kas nors rūpinasi ten apie mus?

Mažo amerikiečio išpūdžiai kelionėje į Gdynę

Lenkija dabar yra labiausiai iš visų satelitų dėmesio centre. Du dalykai labiausiai joje stebimi. Vienas — tai daugiausia laisvės nuo 1956 metų turėję lenkai dabar vis labiau varžomi ir reikalaujami laikytis komunistinės maskvinės linijos. Varžtai dedami rašytojams ir menininkams iki tiek, kad lenkų rašytojų sąjunga grasina skelbti kūrybos boikotą — visai neberašyti. Iš kitos pusės stiprėja maisto trūkumas; valdžia paskelbė specia-

liai vieną pridėtinę dieną be mėsos. O mokantieji pro ašas juoktis sako:

Gomulka norėtų susitarti su kardinolu Wyszynskiu, kad jis pasninką paskelbtų ne tik penktadieniui, bet visom savaitės dienom.

Tuos Lenkijos gyvenimo ženklus pastebi užsienio stebėtojai, kurie gyvena ar lankosi Varšuvoje. Tačiau sostinėje yra geriau negu tolimame užkam-pyje. Sostinėje turistai ir ko-

respondentam pataiko parodyti kitokią gyvenimą negu eiliam piliečiui, kuriam valdžios pareigūnai nemato reikalo gerintis.

Vienas tokis paprastas darbo žmogus užsienietis pateikė savo išpūdžius *The Saturday Evening Post* laikraštį kaip tik iš užkampinio miesto — iš Gdynės. Tas keleivis yra amerikietė *Greta Van Dyke Turska*, kuri buvo kilusi iš Stetino, į Ameriką atvykusi 1920, ištekėjusi už lenko, kilusio iš Gd-

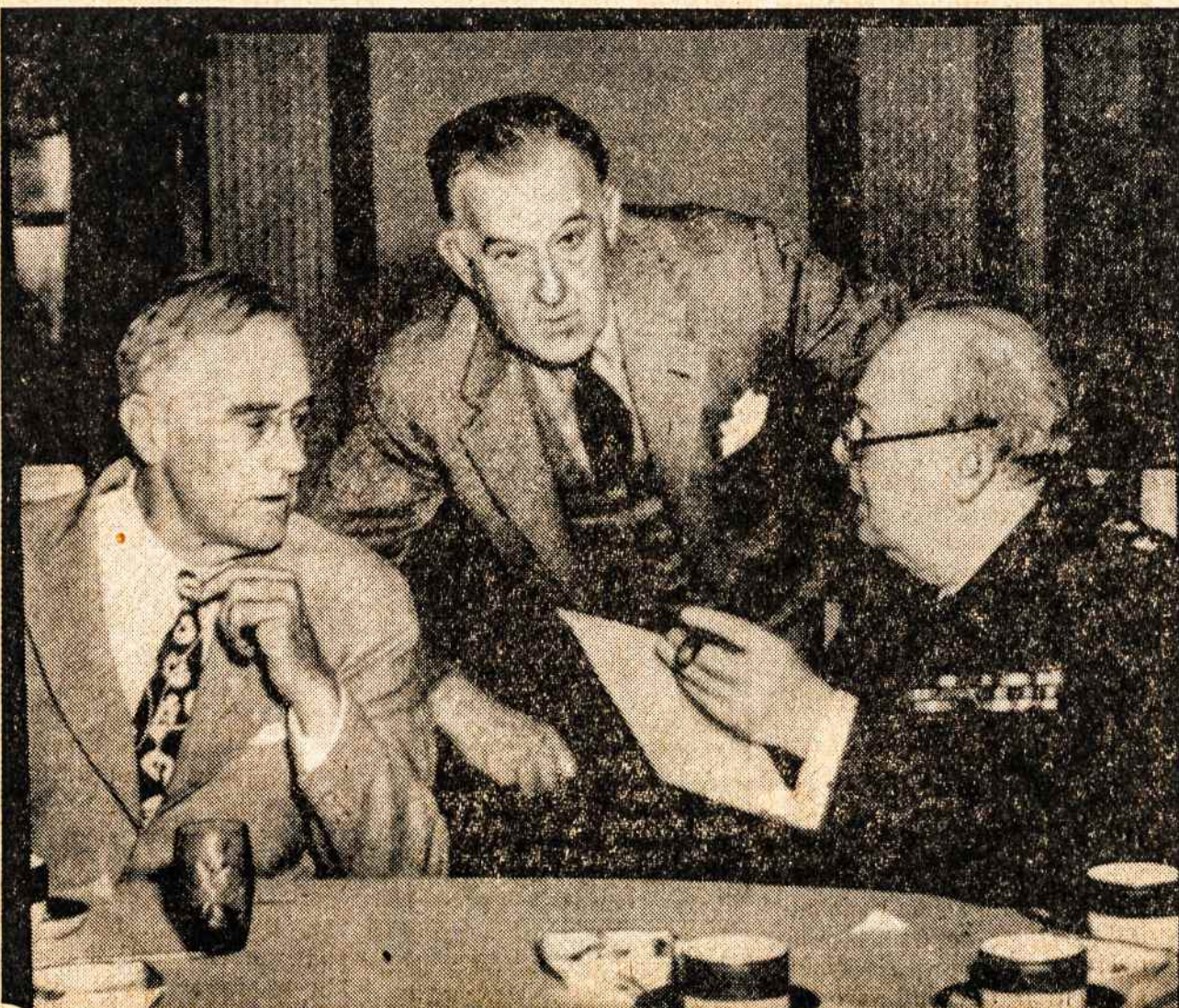
nės, Amerikos armijos pirmojo pasaulinio karo veterano.

★

Turska pasakoja, kad ji lankėsi Gdynėje prieš karą 1932 savo vyro šeimoje. Nuo tada palaikiusi su giminėmis santykius laiškais. Nuo 1939 į visus jos laiškus nebuvo jokio atsakymo. Po karo jai šovusi mintis aplankyti Gdynę ir giminės, nors jos vyras jau buvo miręs. Ji taupiusi kiekvieną savaitę nuo savo algos, kurią ji gaudavo tarnaudama paroduotoje. Jau 1955 ji galėjusi nuvykti į Berlyną. Ten gausi ji rytų Vokietijos vizą keturiom dienom. Norėjusi aplankyti pirmą savo gimtąjį miestą Stetiną. Tačiau perėjusi ir rytų Berlyną, ji buvo pakviesta į pasienio sargybos postą.

Policininkė moteris išrengė ją nuogai ir iščiupinėjo kiekvieną drabužio siūlę.

Po tokio pirmo sutikimo, atsidūrusi gatvėje, buvo nuste-binta elgetų gausumu. Sujaudinta ir sunervinta ji negalėjo rasti nė geležinkelio stoties, iš kurios eina traukiniai į Stetiną. Po keturių valandų bastymosi rytų Berlyne ji movė atgal į vakarų Berlyną. Jau vakarų Vokietijoje apie Acheną ji surado savo vyro dvi seseris su šeima, pabėgusius iš Gdynės. Bet ir jos nieko nežinojo apie likimą tų, kurie buvo Gdynėje.

JALTOJE 1945. Prezidentas Rooseveltas po dviejų mėnesių mirė; Churchillis sakosi tada spaudęs „Ameriką tvarkyti santykius su Sovietais, kol jie neturi atominės bombos; tačiau ir pats Churchillis žodžio netarė pačioje Jaltoje dėl Stalino agresyvių pretenzijų į Baltijos valstybes.

CHURCHILLIS, ATOMINĖ BOMBA IR STALINAS

Churchillis tebėra gyvas, bet jau praeities žmogus. Jam dabar anglai ir paminklą pastatė. Ir jo idėjas iškelia prasivėdinti į dienos šviesą. Jos nebegali daryti įtakos dabarčiai. Jos tik padeda suprasti, kodėl dabartis yra nuėjusi tokiais sunkeliais.

Minimas tarp kitų dalykų ir Churchillio nusistatymas dėl atominės bombos.

Amerika pirmoji pavartojo atominę bombą karo reikalui. Tai buvo 1945 Hiroshimoje. Churchillis buvo atsklaustas nuomonės iš anksti ir tam pritaręs. Dėl antros bombos (Nagasaki) amerikiečiai jo neatsiklausė.

Atominę bombą Churchillis laikė dideliu įrankiu politiniam siekimui. Priešingai nei jo tautiečiai darbiečių lyderiai Attlee ir Bevinas. Churchillis kartojė: tik atominės bombos baimė sulaukė Sovietus nuo žygio į Europą karo pabaigoje.

Atominę bombą teisingai įvertino ir Stalinas, kaip ir Churchillis. Pirmą bombą Maskvoje padarė tokį išpūdį, lyg ji būtų sprogsi ne Japonijoje, bet pačioje Maskvoje.

Churchillis ragino tada skubėti sutvarkyti politinius reikalus, kol dar rusai yra atominės bombos baimės veikiami ir savo atominės bombos neturi. Savo garsioje kalboje Fultone 1946 Churchillis išpėjo: „Sovie-

tai nori karo vaisiais pasinaudoti be karo“. O silpnumas ir neapsisprendimas — samprotavo Churchillis — veda į karą. Reikia duoti Sovietams suprasti, kad vykdydami toliau savo politiką jie karo neišvengs. Churchillis ragino skubėti. Specialistai tikino, kad laiko yra: Sovietai neturės atominės bombos anksčiau kaip 1952 - 53 metais. Churchillis tuo netikėjo. Jo supratimu, Stalinas viską mėsį į šalį, kad tik paskubintų atominės bombos gamybą. Jis samprotavo teisingai.

Churchillis siūlė savo rinkiminėse kalbose jau 1950 šaukti viršūnių konferenciją. Staliniui paspausti jis planavo net siūsti lėktuvus su atominėmis bombomis viršum Sovietų svarbiųjų miestų. Dalis darbiečių Churchilliiui pritarė, tačiau reikalą lėmė labiausiai užsieniui reikalų ministeris Bevinas, o jis tą planą atmetė. Churchillis net buvo kaltinamas, kad tokias idėjas skelbia rinkimams 1951 laimėti. Darbiečiams tuo metu užsienių politika mažiau rūpėjo. Jie užsiėmė Anglijos socialistinimu ir įmonių valstybinimu, nuo ko dabar jau traukiasi. Amerikos politikai tada elgėsi, lyg laikrodžiai būtų sustoję ir gyvenimo eiga taip pat. Jie kūrė savo vidaus patogumų gyvenimą. Pirmas smūgis jiems pažadinti buvo Korėjos karas 1950. Bet tuo metu nesnaudę sovietai jau turėjo atominę bombą, o ir raketų srityje jau dirbo nuo 1949, kai Amerika jų ėmėsi tik nuo 1955.

Dabar rolės pasikeitė. 1950 viršūnių konferencijos norėjo Churchillis, nes Vakaruose buvo atomo argumentas. Šiandien viršūnių konferencijos reikalauja Chruščiovas, nes tarp jo argumentų yra raketų persvara.

SPAUDA

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖ IR AMBASADORIAI EGZILAI

Catholic Digest lapkričio nr. ryšium su Kongreso nutarta „pavergtų tautų savaitė“ atkreipė akis į „ambasadorius egzilus“, kurie yra Washingtono. Straipsnyje „Ambassadors in Exile“ Elenore Boldinger aprašo Baltijos atstovybės ir atstovus Washingtono, konkrečiai Lietuvos ir Latvijos, nes Estija savo atstovo ten neturi.

Elenore Baldinger su žurnalistiniu taiklumu ir šiluma aprašo atstovų Juozo Kajecko ir dr. Spekke praeitį; aprašė jų kraštų pavergimą ir Amerikos vyriausybės poziciją nepriklausomos Lietuvos ir Latvijos atžvilgiu. Paskui priėjo prie klausimo:

Ką dabar tie ambasadoriai egzilai veikia?

„Didžioji dalis mūsų veiksmo — tai kantrybė“, atsakė dr. Spekke, Latvijos atstovas. „Mes turime laukti, iki istorijos lapai bus atversti. Visada nėra lengva laukti, bet mes žinome, kad mūsų kraštai bus laisvi“.

Jo žodžiam pritarė, Lietuvos atstovas J. Kajeckas kalbėjo:

„Daugelis pabėgėlių ir senesnių žmonių lietuviško kilmės čia atvyksta prisėsti ir pasižvalgyti šiame mažame laisvos Lietuvos kampelyje“.

Toliau pats laikraštis informuoja skaitytojus, kad Baltijos ambasadoriam egzilam tenka dalyvauti diplomatinuose priėmimuose, o tų diplomatų Washingtono yra 1,300; tenka sakyti kalbas ir atsakinėti ir gausią korespondenciją; tenka ruošti propagandinę bei informacinę medžiagą.

O tokia informacija labai reikalinga pačioje Amerikoje. „Maža amerikiečių žino, — kalbėjo J. Kajeckas, — kad mes kovojom prieš rusus (šios okupacijos metu) apie trejus metus. Tuo laiku joks rašytojas ir joks užsienietis nebuvo įleistas į mūsų šalį; taip kad (kovos) istorija nepasiekė laisvo pasaulio. O mūsų nuostoliai proporcingai buvo dides-

niš, Amerikos armijos pirmojo atgal į Ameriką ir vėl stojo į darbą. Po dviejų savaitių ji gavo laisvą iš Stepono, vieno iš vyro artimų giminaičių, buvusio Lenkijos armijos aviatoriaus. Pirmą laisvą po penkiolikos metų. Ar ji atvyks kada į Europą? — teiravosi laiške Steponas.

Turska vėl pradėjo taupyti pinigus. Po trejų metų ji pasiryžo iš naujo keliauti. Tai buvo jau 1958 metų pabaiga, ir kelionėm Lenkija buvo jau suvaržymus atleidusi.

Iš Lenkijos konsulo gavo vizą 16 dienų; pasiuntė kelionių biurui iš anksto 120 dolerių; tai buvo mokestis už jos būsimą pragyvenimą Lenkijoje — diena po 7.5 dol.

Už tuos dol. gavo kuponus, kurie Lenkijoje galėjo būti iškeisti į zlotus, arba kuriais taip pat galima buvo apmokėti viebučių sąskaitas.

Iš Amsterdamo ji parašė Steponui, kad Varšuvos aerodrome ji turi būti lapkričio 4. Ten per 45 minutes buvo patikrinti jos dokumentai ir daiktai, nuvesta į kitą kambarį, kur jos kuponai buvo iškeisti į zlotus. Ten žmonės atrodė skurdžiai. Ir baigus oficialumus pastebėjo susenusį liguistą žmogų, kuris buvo labiau panašus į griaučius nei į jos Steponą, aną šaunų Lenkijos lakūną. Steponas parpuolė ant kelių ir, bučiuodamas jos rankas, ašarojo.

Jis buvo išstovėjęs aštuonias valandas, kad patektų į traukinį, kuris ėjo į Varšuvą, norėdamas ją pasitikti. (bus daugiau)

Atkreipkite dėmesį į šiuos svarbesnius punktus:

1. Vienintelė Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugija New Jersey ir New York'o valstybėse;
2. Mandagus ir greitas patarnavimas anglų ir lietuvių kalbomis;
3. 3½ dividendų nuo 1959 m. liepos mėn 1 d. Dividendas išmokamas keturis kart per metus;
4. Turtas (Assets) — \$2,036,619;
5. Geromis sąlygomis duodamos paskolos (morgičiai) namams įsigyti;
6. Saugi vieta pinigams taupyti, nes draugija yra apdrausta „FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION“ ir yra narys „FEDERAL HOME LOAN BANK“;
7. Plačiai veikia „CHRISTMAS CLUB“ — vienintelė priemonė šventėms pinigų susitaupyti;
8. Priimami pinigai šviesos ir gazo sąskaitoms apmokėti.

Draugijos adresas: 24 Davis Ave., Kearney, N. J.
Telef.: WYman 1-0001

JULIUS PAKNIS,
Pirmininkas

WM. POCUS,
Reikalų Vedėjas

S. DASKER,
Reikalų Vedėjo padėjėja

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA. 1550 kilocycles KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL. Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu

KNIGHTS OF LITHUANA WLOA
BRADDOCK, PA.

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

SAV. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street

EVergreen 7-2155

Brooklyn 11, N. Y.

Resid. Illinois 8-7118

Perkant - pardudant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausias apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirmumui piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds

Kreiptis:

HAVEN REALTY Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE.

WOODHAVEN 21, N.Y.

TEL.: VI 7-4477

Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

Norite geros—meniškos fotografijos

portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYTA MAŽELIS

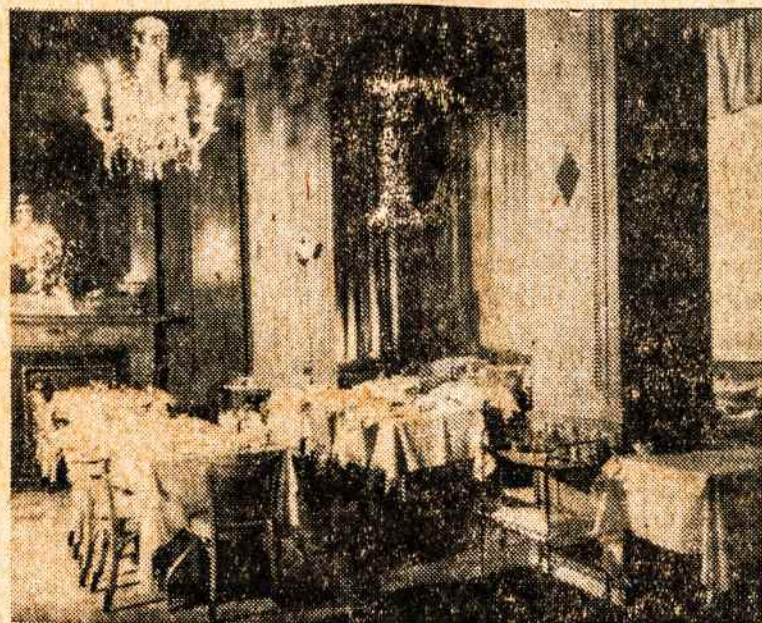
gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS

VACYS STEPONIS, savininkas

40 East 26th Street, New York City, N. Y.
Tel. MU 3-2928

GERI PIETŲS IR VAKARIENĖ — JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams

Salėje gali tilpti 200 žmonių
SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.

(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėm, ir kitioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs, Pirmos rūšies lietuviškas maistas priimamomis kainomis.

DARBININKAS

Published semi-weekly except holidays weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANA DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusel metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7281

Žasų sparnais į mėnulį

Žmogus nuo seniausių laikų svajėjo pasiekti mėnulį

Ką reiškia komunistinis "ne"

Lietuvoje sovietinis laikraštis parašė ir užtikrino, kad Vakaruose pasklidusios kalbos apie Maskvos projektą įvesti rusų raidės lietuvių raštam esančios be pagrindo ir nesąmonės.

Jei taip būtų užtikrinę nekomunistai, galėtų patikėti tardamas: pasakė, kad ne, tai ir ne. Tačiau komunistinėje kalboje "ne" turi dar ir kitokią prasmę. "Ne" reiškia pvz., kad apie tai dar negalima kalbėti.

Kaip tokia prasme komunistai vartoja "ne", skaudžiai iliustravo sovietinės okupacijos pradžioje pareiškimai apie žemės nusavinimą ir kolektyvizaciją.

Paleckio valdžią iškišus į priekį, pasklido kalbos apie kolchozus. Tada 1940 birželio 23 agronomas Matas Mickis, gavęs žemės ūkio ministeriją, kreipėsi į ūkininkus: "Ūkininkai, žinokite ir tikėkite..."

Kiekvienam ūkininkui, kuriam žemė yra pragyvenimo šaltinis, ... garantuojama visiška jos neliečiamybė. Toji jūsų žemė, kurią jūs esate amžiais persunkę savo prakaitu ir krauju, yra jūsų ir pasiliks jūsų.

Ar daug laiko reikėjo, kad pasirodytų, jog teisybę kalbėjo ne Mickis, o jo direktorius Elsbergas? Buvo padaryta net daug žiauriau, nei Elsbergas kalbėjo. Žiauriau ir su žemės atėmimu, ir su bažnyčių uždarymu, ir su kunigų bei vyskupų išvairymu.

Bet Elsbergas buvo atleistas, išvadintas provokatorium už teisybės pasakymą per anksti.

Po daugelį metų sovietinės spaudos redaktorius jau turi daugiau patirties ir žino, kad negalima daryti tokios klaidos, kokią buvo padaręs Elsbergas.

Žino, kad reikia sakyti "ne" ir dabar, kai pasklido kalbos apie projektą įvesti rusiškas raidės lietuvių raštam.

Bet mes taip pat iš skaudžios patirties jau žinom, ką komunistinis "ne" reiškia.

Mėnulis visada domino žmogų. Istorija nežino vardo pirmojo žmogaus, kuris tikriausiai bandė jį pasiekti savo ranka, išsiūrijęs, kaip mėnulis išsiričia iš horizonto, pakimba tarp medžio šakų, paliečia kalnų viršūnes, o paskui pamažu ky-la aukštyn. Išlipęs į kalno viršūnę, gal net palypėjęs į aukščiausią medį, bandė ranka siekti mėnulį, bet pastebėjo, kad jo ranka per trumpa. Gal taisybės protėvis niekam ir nepasakojo savo bandymo ir nesėkmės. Pagaliau, ano meto kalba buvo per prasta, kad būtų galėjęs žodžiais išreikšti gilumą to jausmo ir troškimo, kuris vertė lipti į kalną, kopti į medį, kad galėtų pasiekti, rodos, taip artimą, o vistiek labai tolimą žemės palydovą.

Iš tų labai senų laikų pasilikę žmoguje iki mūsų dienų tas pats noras — tiesti ranką į mėnulį. Tai daroma ir šiandien, nors toji ranka jau yra aprūpinta mokslo priemonėmis.

Mintis pasiekti mėnulį tam tikromis priemonėmis, kurios dar panašios į ištiesią iš medžio viršūnės ranką, kilo 17 a. Herefordo anglikonų vyskupo Francis Godwyn galvoje.

Jis nedrįso kalbėti, tad rašė. Po jo mirties (1633) parašytas veikalas "The Man in the Moon" (Žmogus mėnulyje) buvo atspausdintas 1638. Veikale aprašoma ispano Domingo Gonzales kelionė į mėnulį. Kelionę jis atlikęs tam tikroje kabinėje, traukiamoje žasų. Toji kabina Godwyno pasakojime buvo labai rūpestingai paruošta, panaudojant bandymus.

Gonzales pradėjęs bandymus, pasiūsdamas į erdvę avinėlių, traukiamą septynių žasų. Pasirodė, kad traukiamoji jėga buvo per menka; tada žasų skaičius padidintas iki 25. Kad panaudotų ir vėjo galią, Gonzales prie savo kabinos pritašė būrę. Vysk. Godwyno pasakojime ispanas pagaliau pasiekė mėnulį.

Ta pati mintis buvo apsidusi 1683 kitą anglikonų vyskupą John Wilkins, Royal Society nari, kuris išleido knygą "Discovery of a New World" (Atradimas naujo pasaulio).

Trečioje šio veikalų laidoje Wilkins dar pridėjo "Pasikalbėjimą apie galimybę pasiekti mėnulio pasaulį". Wilkins tikėjo, kad kūnų svoris priklausau nuo žemės magnetizmo, ir kad kartą pasikėlus į 20 mylių aukštį, bet koks kūnas netenkąs svorio, nes yra už magnetizmo ribos. Kaip traukiamąją jėgą Wilkins siūlė raumenis, jaudinančius dirbtinius sparnus ir kai kuriuos galingus paukščius. Mintis, kad skrajojantį vežimą gali traukti geras skaičius galingų paukščių, nors ir nerealizuoti, vis tik ilgą laiką buvo vienintelė, turint galvoje, kad tada visi žmogaus pagaminti vežimai buvo traukiami tik gyvulių jėgos.

Pirmasis romaniškas keliavimas į mėnulį, turėjęs įtakos ir mokslui, buvo aprašytas Jules Verne.

Prancūzų romanistas jau žinojo, kad norint atsipalaiduoti nuo žemės traukos, reikia išvystyti greitį 11,2 km. į sekundę. Tam Verne panaudoja patranką, kuri iššauna jo hero-

jus, keliaunančius į mėnulį. Viskas buvo apskaičiuota: patranka vadinosi "Columbiade", 273 m. ilgio ir užtaisyta 181 tona parako. Kad sumažintų vargšų keleivių smūgi iššovimo metu, Verne aprūpina juos pagalvėmis, pilnomis vandens.

Kad ir labai rūpestingai buvo Verne apskaičiavimai, netrukus jie pasirodė klaidingi. Jau 1906 vienas Transilvanijos studentas Hermann Oberth, kuris studijavo Schaessburge, padarė apskaičiavimus, kokis storumas turi būti tų vandens pagalvėlių sienelių, kad jos atlaikytų spaudimą keleivių ir neleistų jiems sudužti. Gavosi baisi suma: 1700 kilometrų. Iš to buvo padaryta išvada, kad patranka niekad nebus tinkama priemonė išsauti planetinį laivą; ji yra panaši į Godwyno žąsis. Bet mintis, kad parako degimo spogimas pagamina didelį kiekį dujų buvo teisingas. Reikėjo rasti priemonių, kad patsai sviedinys neštųsi su savim varomąją jėgą. Žodžiu, sprausminis arba raketinis užtaisai liko vienintelė galimybė.

Po keliolikos metų (1919) iki tol nežinomas amerikietis Robert H. Goddard išleido knygą "Būdas pasiekti aukštumas", kurioje tvirtino: "Savo bandymuose panaudojau medžiagą, kuri gali išvystyti 1238,5 kalorijas vienam kilogramui. Jos pagalba bus galima išsauti į mėnulį raketą, su vienu kilogramu jėgos, o pati raketą, gabendama tolimesnę jėgą, galės sverti apie 599 kg." Tai buvo žodžiai fizikos profesoriaus, o jo knyga atspausdino Smiths Institutas Washingtono. Nuo to laiko mėnulis nežymiai pradėjo išeiti iš poetų pasaulio ir pasidarė mokslo taikiniu, arba pasauliu, kurį reikia užkariuoti, pasiekti. Bet nuo žodžių iki darbų dar reikėjo, kad pralinktų apie 40 metų.

Pirmasis erdvės bandymas buvo padarytas amerikiečių Pionieriaus I, paleisto 1958 spalio 11, pasiekęs nuo žemės 127.000 km. nuotolį.

Pionierius III pasiekė 102.000 km. aukštį. 1959 sausio 2-3 rusai paleido pirmą taikinį į mėnulį — Luniką I — sviedinį, kuris svėrė 1472 kg. ir gabenosi su savim 150 kg. instrumentų. Mėnulis jo nelaukė ir, Lunikas I negavęs pajusti jo traukimo jėgos, pradingo erdvėje.

1959 kovo mėn. amerikiečiai paleido Pionierių IV — 6 kg.

MĒNULIS pakimba tarp medžio šakų, ir žmogui ateina noras jį pasiekti.

sviedinį, kuris atliko kelionę per 44 valandas, atvykęs į pasimatymą su mėnuliu 10 val. pavėlavęs.

Bet mėnulis nelaukia nieko: jis keliauja savo keliu. Jis, savo pilna burna, taip žmonėm pažįstama, juokėsi iš žmonių pastangų. Iki tol žemės smūgiai pralėkė pro šalį. Dėl to buvo patikrintas taikinio tikslumas, patobulinti apskaičiavimai ir instrumentai. Rusai pirmieji pataikė į mėnulį: Lunikas II, nukritęs tarp Ramiosios ir Giedriosios jūrų, pasinėrė į mėnulio paviršiaus dulkes. Greičiausia jos palaidojo ir rusų pasiūstą kūjį su piauutu. Dabar jau projektuojama pasiūsti į mėnulį žmogų su įvairiais instrumentais, kuris, nusileidęs į mėnulį, išrengtų observatoriją, kuri išmatuotų temperatūrą, radioaktyvumą, įvairių dujų kiekį ir kitus dalykus, apie kuriuos žmogus nori sužinoti. O radijas saulės energija pakrautomis baterijomis perduotų į žemę patirtuosius davinius.

Taip pamažu, mokslui padedant, nyksta mėnulio mitas ir romantika. Netrukus mėnulis taps vieta, kur gal ir mes būsimė buvę, arba buvę mūsų geri pažįstami. Jį matysime kinų kronikose ir televizijos ekranuose; apie jį skaitysime dienraščių puslapiuose. Jis iki šiol, giedriomis pilnačio naktimis lodinės šunelius ir vertęs dūsauti išmilyjęs poreles, o

karo metu keikiamas dėl neapsitemdinimo ir nurodinėjęs bombonešiams taikinius, liks niekam nebeįdomus. Viena gal tik bus įdomu: pasiklaucyti ženklų, kuriuos perduos pirmieji nukeliavę į mėnulį.

Visa tai kelia mėnuliui rūpesčio. Jei gerai išsiūrišime į jo veidą, pastebėsime, kad šypsny yra kažkaip apsilbausęs, o kaktose atsiranda susirūpinimo raukšlės. Juk kas gali nuvokti, ką žmogus gali sugalvoti. Jo niekšybė ir kvailumas bei išdidumas yra neišmatuojami dalykai. Kokiam nors puspročiui gali ateiti į galvą mintis mėnulį nušauti arba sprogdyti. Bet tada, nors ir sunkilės į gabalus, dar pajęgtų užgulti didelę žemės dalį sunaikindamas tuos, kurie sukliudė jam nuo amžių Tvėrejo nustatytą kelionę — lydėti žemę jos tamsybės valandose.

J. Sav.

JUNGTINĖSE TAUTOSE

— Gen. sekr. Hammarskjöld lapkričio 10 vyksta į Laos. Jis nori susipažinti su padėtim, nes JT keturių komisija nieko aiškiau neparėžė. Sovietų atstovas Sobolevas parašė, kad Hammarskjöldo kelionei nepritaria, nes ji "komplikuos padėti pietų Azijoje". Sobolevas nenori, kad būtų kaltinama šiaurės Vietnamo komunistai už Laos sprogdinimą.

A. LAURINČIUKAS 1959 sakė: rusų raidės nebus lietuviams priimtos. Ką tas "ne" reiškia?

A. MICKIS 1940 sakė: žemė nebus atimta; tai reiškė, kad ji bus atimta, tik apie tai dar per anksti kalbėti.

ALOYZAS BARONAS

VIENIŠI MEDŽIAI

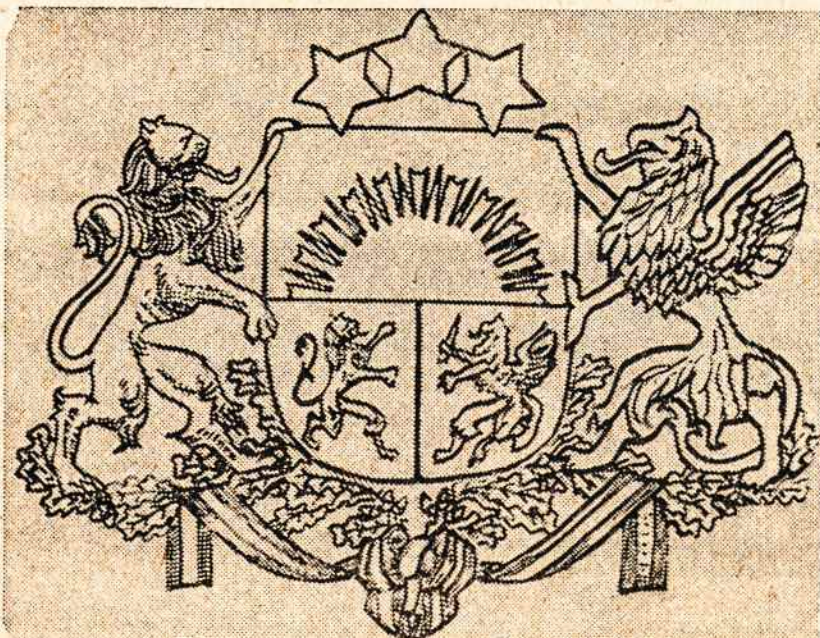
ROMANAS

(22)
Valandėlę jie klausė vėjo gausmo. Barstančio sidabrą. Truputį šviesėja. Saulė kerta debesis. Jie pleišėja. Nusipurto obelys ir kriaušės. Griaustinio nebuvo, tik čia kambary jo pakaitas. Toks jau žmogus. Jie tylėdami žiūri į lauką. Paskui be žodžių abu išėina į prieanį. Gaivi vėsuma gaubia juos ir jie traukia į plaučius orą. Jų rankose smilksta cigara ir po minutės gėrėjimosi gaivumu jie vėl juos traukia. Į prieanį išėina Dalia ir žiūri.
—Dalia, padenk stalą, užvalgysim su Juozu, — sako Bruknys be didelio entuziazmo, lyg jis turėtų valgyti ką nors nuodijančio labiau negu buvęs pokalbis su Valniu.
—Na, matau, tau tavo namuose nuobodu. Žinai, vyksta ir apskritį. Pusvalandis, ir ten. Ten įdomiau. Pažiūrėsim kas naujo. Kas gi tu, po velnių: dvarininkas ar šiaip koks vargšas kolchozininkas? Turi iš ko gyventi. Moterų sutiksim. Jos kaip spindulys žmogaus gyvenime. Po šitokio lietaus — saulė.
—Tada nereikia, — žiūri Bruknys į Dalią ir mato, kaip ji dukart pasenėjusiu žingsniu eina galvą kratydama, ir jos suvytę pirštai drasko mėlyną prijuostę.
—Gerai, — pasako ji laidotviniui balsu, net

Brukniui pagailsta ir jis pridėda, —nenoriu tau darbo bereikalingo. Ir šiaip jo užtenka. —Ir nuo tų žodžių Dalios veidai giedrėja, tačiau tik truputį, nes po sekundės Bruknys sako, —aš tau Antaną pašauksiu.
Abu vyrai nueina į klėtį, pasikviečia kažko ten besikrapščiusį šimulį ir sėda į mašiną. Pro daugelio butų langus žvelgia veidai ir jie pyksta ant lietaus, automobilio, bolševikų, dabartinės santvarkos ir viso gyvenimo.
O saulė pasvirusi žemyn. Karvės ganykloje skuba šlemžti suminkštėjusią žolę, paukščiai renka žemės įsigėidusius pažūrėti sliekus, bitės bando lįsti lauk, kvėpia žali daigėliai, ir stori varnalėšų lapai, ir spindi saulės spinduliuose visos šviesus Dievo pasaulis.
* * *
Bruknys pavargo nuo dvasinės ir fizinės įtampos. Jis dažnai lieka vienas. Vienas su pinigais ir idėjų kratiniu. Bruknys išėina į sodą, atsiremia į medį ir mąsto. Jis jaučiasi kaip senas medis. Tik vienišesnis. Toks graudulys šlama sode. Netoli kažkur sodo gale Bruknys girdi deklamuojant kiaulių šerėjos berniuką:
Tenai pirkios medinės rymo
Beržai laužia šakas vieškiliuos,
Mūsų žemėj kvėpės arimai,
O širdy Lietuva sužaliuos.
Ir nuo tų žodžių Brukniui pasidaro lyg giedriau. Vaikas ruošiasi partizanų minėjimo programai. Ir Bruknį griebia entuziazmas. Rodos, ir obelys pradeda šlamėti nebe graudžiai, ir jis pats stovi nebe vienišas, bet kažkas stovi drauge su juo.
Šlama miškas. Jis yra pavasario maršo aidas. Jis yra neužrašyta simfonijos dalis. Ir niekas nepanaudojo lyros, kad ji skambėtų šlamėjimu.

—Ne, —sako Bruknys sau, —Reikia gyventi. Tiestis. Ligonys tėra svajotojai. Braižytojai ore ir debesyse. Stiprieji brėžia ore ir lipa augšty, nubrėžia liniją ir debesis gaudo, ir smėlį cementuoja, kad nebyrėtų, ir ledą paverčia akmeniu, kad neištirtų. Tokie yra stiprieji ir stato namus ant ledo.
Žemėį žydės arimai. Gal kada.
Nuo miško eina daina. Laukuos dalgio skambėjimas. Vienišas. Iššokęs staiga iš budraus miego. Urzgia mašina. Nepatenkinta savo uždaviniu žemėje.
Iš miško eina šlamėjimas. Nujaučiamas. Šiurena pakinkytas tvenkinys. Obelys linguoja galvom, kaip moterys. Virpa sukartyti krūmo lapai. Jie kris žemėn pavirsti dulkėmis, kaip žaliavės žmogus mėnulį nukabinti rengsis. Ir jį pragyventi.
Nuo gonkų nulipa Dalia. Ji žiūri į Bruknį ir eina artyn. Ji truputį susigraudinusi ir jos negražumas tirpsta.
Ji prieina visai arti ir tyli.
—Kas atsitiko? — klausia.
—Nieko.
—Kaip tai?
Dalia nusigrįžta ir staiga atsikuski sako:
—O aš be reikalo kalbėjau, kad Lakštuonė jūsų dukte. Žmonės kalbėjo taip. Gal ir netiesa. Visko žmonės priklaba. Aš sakau, kad aš nežinau. Elenos reikalas. Tai ir viskas, ką aš norėjau pasakyti.
—Gerai. Aš pats geriau žinau. Aš geriau žinau viską, negu jūs čia visi manot. Gerai, kad taip sakai, bet man dabar nesvarbu, ir aš žinau, kodėl nesvarbu, bet man nėra reikalo čia aiškintis, —jis praėina pro ją ir eina tvartų link. Ten pradeda švilpauti, tačiau po minutės grįžta atgal. Dalia vis dar stovi. Žmonės neužmiršta stovėti ir raketų amžiuje. Žmogus nori mąstyti, širdis mylėti lyg gerti nori.
Bruknys pažiūri į dangų. Saulė slenka žemyn.

Jo paties gyvenimo saulėlydis. Kažkokia graudi simfonija. Elegiški eilėraščiai. Dabar jis galėtų būti poetas.
Bruknį vėl užpuola ilgesys. Jis sėda į mašiną. Taip, ten miestelyje ne jo dukte Lakštuonė. Būsima Bekerio žmona. Taip kalbėjo kažkas.
Iš miško eina simfoninis šlamėjimas, tylus vasaros maršas. Ritmingas ir kartais užgestas. Pasimesių kariai žingsniuose.
Obelys romantiškes. Rodos rauda, kaip motinos vienišos. Svėrės linguoja pūdyne. Geltonkasės. Laukuose lėtai dirba žmonės. Naujoji santvarka turinti duoti viską.
Bruknys važiuoja automobiliu, o kiti prakaitą lašina. Ir taip bus per amžius.
Miestelio grindyns liūdnas. Mašina girtoka. Bruknys mina stabdžius prie Elenos namų.
Uosis auga. Neprišti žiedai krinta nuo jazmino. Iššlakstyti puikiais kvėpalais. O pavasariais pabudęs baldandžio vėjas pakelia seną mišką ir keliasi rožės ir medžiai. Šimtmečiai tie patys ir jazminai.
Bruknys baladoja plonas duris. Nieko. Nei Elenos, nei Lakštuonės. Bruknys stovi prie uošio ir galvoja apie Uogintą ir Valnį. Jie pikti ir gražūs savo piktume. Piktžolės visos gražios. Rožės, svėrės ir rugiagėlės.
Virš galvos šlama uosis. Sentimentaliai. Bruknys purto galvą. Nieko nėra nie prieš jį nei už jo. Bruknys pasuka miestelio kapų link. Jis pats nežino kodėl. Kapai mažam miestely atstoja parką. Socialu, gražu ir poilsis bendraujant su mirusiais.
Kapai hedideli. Daug mirė, bet daug mažiau buvo čia palaidota, kadangi vieni liko miškuose, balose, kiti nežinia kur. Bruknys prisimena dainą apie lapus:
(Bus daugiau)

LATVIJOS valstybės herbas

Latvių tautos bruožai liaudies dainose

Latvių tauta žinoma gausumu liaudies dainų. Jose atsispindi ir jos pačios charakteris. Kiek iš dainų jį pažįstame, jis pasižymi nuoširdumu, malonumu ir susivaldymu. „Išdidus užsispyrimas, kuris niekina kitus, nežinodamas saiko ir ribų, latvių liaudies dainom yra griežtai priešingas“ — rašo prof. L. Berzinis, latvių liaudies dainų tyrinėtojas. Jei to išdidumo ar užsispyrimo pastebime dabar, tai jis yra vėlesnių laikų įtakoje atsiradęs. Savo senose dainose latvis yra malonus, jautrus, švelnus.

Dideliu švelnumu pirmiausia yra apgaubti tėvų ir vaikų ryšiai. Tėvam nereikia širdies užteikti, nes jie skęsta dideliu rūpesty vaikus augindami, mokydami ir mylėdami. Piktą žodį tėvui ar motinai numetęs, paskui neatgailėsi, nes tėvų amžius trumpas: „Amžinai saulė debesyse, ne amžinai tėvas ir motulė“. Meilūs ryšiai turi jungti šeimos narius.

Prof. L. Berzinis ypač pabrėžia sesers lygią vertę broliui. „Jeigu seniems žydam, — jis sako, —buvo mielas dalykas, kad broliai sutardami gyveno, tai seniems latviams praėityje tasai malonus ir mielas šeimos ratas buvo žymiai platesnis: jį jį, be brolių, įėjo ir seserys. Štai, jaunos merginos, sėdėdamos prie ratelio, dainavo:

Niekas taip meiliai nevažiavo, kaip važiavo brolis ir seselė: vos pamatė ievos žiedą, tuoj pasuko žirgelius; tuoj pasuko žirgelius, kad sesutė pasipuoštų; kad sesutė pasipuoštų, baltais ievos žiedėliais.

Latvių liaudies dainos dideliu švelnumu taip pat gaubia visa, kas tikrai yra gyva. Dainos liūdi kartu su žole, kuri „graudžiai raudoja, kojomis

mindoma“. Nė vabalėliui negalime bloga daryti. Gyvuliai ganymuose neturi būti plakami nuoga rykšte, o tik tai lapuota: Piemens rykščių nenubraukė, tegul brauko artojeliai; tegul brauko artojeliai, tegul auga gražūs javai.

„Malonūs, jautrūs santykiai su žmonėmis ir gamta, — sako prof. L. Berzinis, — mus verčia nusistatyti visiems tarnauti savo darbu“. Darbas dainose labai išgarsinta, tinginystė išpeikta. Net apie mergelės tinkamumą berneliui, pirmoje vietoje pastatytas darbas, o ne jos grožis: Žiūrės jie tavo rankų, kojelių, nežiūrės tavo galvelės.

„Darbo pamėgimas yra charakteringa latvių tautos žymė, — pastebi prof. L. Berzinis, — Darbštumas leidžia latviui žiūrėti į gyvenimą su pasitikėjimu:

Ėjau šilo pakraščiu dobielėj sėdamas, aš norėjau šilo žemę padaryti ariamą.

Latvių artojų tauta, didžiai prisirišusi prie savo žemės, šiandien išgyvena didelį skausmą, kai nuo jos atplėsiama ir kankinama. Kolchozinis gyvenimas yra slopus. Visokia „socialistinė statyba“ koki. Dar senose latvių dainose tai buvo gražiai išreikšta:

Jie nenori rusų pinigų, jie tik nori savo tėvų žemės; jie tik nori savo tėvų žemės, tėvų bėrų žirgelių.

Toje kovoje už savo žemę buvo ir tebėra didelių aukų. Jomis laisvė buvo atgauta, tomis aukomis ir vėl Latvija bus išlaisvinta, kaip viena daina sako:

Ant eželės galvą dėjav, saugot savo tėvų šalį; geriau teima mano galvelę, kaip mano tėvų žemelę.

Latvija tarp dviejų karų

Latviai lapkričio 18 mini nepriklausomos savo valstybės paskelbimą 1918 metais.

Pirmajam Didžiajam karui besibaigiant, 1817 lapkričio 17-19 visų politinių partijų buvo sudaryta Tautinė Taryba, kuri priėmė Valkoje deklaraciją, reikalaujančią latvių tautai nepriklausomybės. Bet praėjo dar apie metai laiko, kol sužlugo vokiečių karinė galybė. Karo pailaubų diena, 1918 lapkričio 11, Anglija pirmoji pripažino Latvijos valstybę de facto. Po septynių dienų, lapkričio 18, Tautinė Taryba Rygoje jau iškilmingai paskelbė Latvijos nepriklausomybę. Vokiečiai buvo pasižadėję sąjungininkam iš Latvijos pasitraukti, bet jį jų vietą brovėsi bolševikai, sudarę iškamšinę P. Stučkos vyriausybę, kaip Vilniuje — Vinco Kapsuko. Nuo bolševikų ir vokiečių liekanų —bermontininkų —atsiginta tikta sunkiom kovom. Tom kovom vadovavo pulk. O. Kalpokas, kovoje ir kritęs, ir pulk. J. Balodis. Tais su Maskva pasirašyta 1920 rugpiūčio 11.

KARLIS ZARINS, Latvijos Iga-liotas ministris Londone, einas Latvijos prezidento pareigas.

Nepriklausomos valstybės atkūrimu pradžioje rūpinosi Tautos Taryba (Tautas Padome) ir laikinoji vyriausybė. Tautos Tarybos pirmininku visą laiką buvo Janis Čakstė, o keturiem pirmiem ministerių kabinetam 1918 - 1921 vadovavo Karlis Ulmedis. Steigiamojo seimo metu suorganizuotas valstybės aparatas, aptvarkytas švietimas, įsteigtas Rygos universitetas (1919), įvykdyta žemės reforma (geresnė už Lietuvos), priimta konstitucija (1922). Konstitucija skelbė Latviją demokratine respublika. Seimas buvo renkamas kas treji metai iš 100 atstovų. Prezidentą rinko seimas taip pat trejiem metam. Pirmuoju prezidentu dėjais atvejais buvo išrinktas Janis Čakstė. Kiti prezidentai buvo G. Zemgalis 1927 - 30, A.

Kviesis 1930 - 36 ir K. Ulmanis 1936 - 40. Seime savo atstovus turėjo ir nelatviai; stambiausią frakciją sudarė vokiečiai (6). Valstiečių ir darbininkų vardu buvo prisidengę komunistai (6), kurie blokavosi su socialdemokratais, pačia stambiausia latvių partija (38). Gausumu partijų (21) ir didele visiem laisve naudojosi destruktivinis elementas, kuris buvo kurstomas iš užsienio (Sovietų Rusijos, Vokietijos). Baimė netvarkos, o juo labiau iš užsienio inspiruoto per-versmo, atvedė į nuosaikų diktatūrinį K. Ulmanio valdymą (1934), kuris išliko ligi pirmosios bolševikinės okupacijos (1940).

Nepriklausomai Latvija per 20 metų gražiai tvarkėsi ir kilo savo medžiagine ir dvasine kultūra. Žemės reforma buvo įvykdyta visuotiniu gyventojų atsiklausimu ir steigiamojo seimo priimtu įstatymu (1920). Dvarininkam palikta nuo 50 iki 100 ha. Visa kita žemė paimta valstybės žemės fondu; ji buvo dalinama bežemiam ir mažžemiam iki 22 ha. Smulkinti ūkiai mažesniais negu 10 ha buvo draudžiama. Žemės ūkyje nemažai dirbo vasaromis lietuviai iš šiaurinės Lietuvos ir lenkų okupuoto Vilniaus krašto.

Neturėdama su kaimynais teritorinių ginčų, Latvija galėjo ramiai tvarkytis viduje ir palaikyti gerus santykius su kaimynais. Tačiau pats didysis kaimynas — Sovietų Rusija — tik laukė progos, kad galėtų Latviją pasigrobt. Nors su Sovietų Sąjunga buvo pasirašyta nepuolimo sutartis (1932) ir paskui pratęsta ligi 1945 gruodžio 31, bet Maskva ją sulaužė dar 1939 metais.

Sovietų Sąjunga naujo pasaulinio karo išvakarėse sutarė su Vokietija, kad Pabaltijo valstybes galės užimti jai tinkamu metu. Dalinė okupacija įvykdyta jau po 6 savaičių, vos karui prasidėjus. Maskva 1939 spalio 8 primetė Latvijai bendro gynimosi sutartį, įvedė į kraštą 30,000 raudonarmiečių, paėmė savo kontrolėn Rygos įlanką, apstatė pamarį artilerijos pabūklais ir užėmė visus aerodromus. Visa tai rodė Maskvos nusistatymą Latviją visai pavergti. Latvijos vyriausybė, gerai suprasdama tuos bolševikų kėslus, dar 1940 gegužės 7 nutarė, kad visiškos okupacijos atveju aukščiausios valdžios funkcijos atitenka Latvijai nepaprastam ir įgaliotam ministeriui Londone Karliui Zarinui, kuris dabar visai teisėtai eina Latvijos prezidento pareigas.

Nutarimas buvo padarytas pačiu laiku, nes jau po mėnesio (1940 birželio 15 - 17) Latviją užliejo nauja bolševikų banga. Rygon atvykęs Maskvos komisaras Andriejus Višinskis nušalino prievarta teisėtą Latvijos vyriausybę ir sudarė sovietinę. Latvija buvo jėga įjungta į Sov. Sąjungą. Prezidentas K. Ulmanis išvežtas į Sov. Rusiją; jo likimas nežinomas. Latvijoje prasidėjo bolševikinis teroras. 1941 birželio juodom dienom tik vienu metu išvežta per 15.000 žmonių. Žiauri bolševikų okupacija truko ligi 1941 liepos 5. Po jos sekė nemažiau sunki vokiečių okupacija (1941 - 1944). Bolševikam vėl besiveržiant, Liepojos vadinamas „karo katilas“ laikėsi ligi 1945 gegužės 8 — paskutinės karo dienos.

Po karo nauja bolševikų okupacija užgulė kraštą tiek pat žiauriai, kaip ir anksčiau. Tuojau po karo daug latvių buvo išvežta ir išžudyta. Tikta Liepojos, Kuldigos, Tukumo ir Ventpilio koncentracijos stovyklose tuojau po karo buvo laikoma iki 25.000 suimtųjų. Iš Vidžemės ir Latgalos per vienerius metus išvežta apie 50.000. Masiniai trėmimai kar-tojosi kasmet iki 1950. Latvių vieton atkelti rusai. Gyvenimo lygis dėl bolševikinės tvarkos nusmukęs. Tautinė kultūrinė pažanga stūstabyta. Žmonės kenčia ir laukia laisvės dienos.

Geležinė uždanga nuo tėvynės skiria daug bėglių. Daugiausia yra JAV (35.000), Australijoje (20.000), Anglijoje ir Kanadoje (po 8-10.000). Užsienin išbėge latviai atkakliai veda kovą už savo tėvynės išlaisvinimą. Duok Dieve, kad nebe ilgai tektų laukti!

S. Suž.

— Kas Amerikos latvian vadovauja?

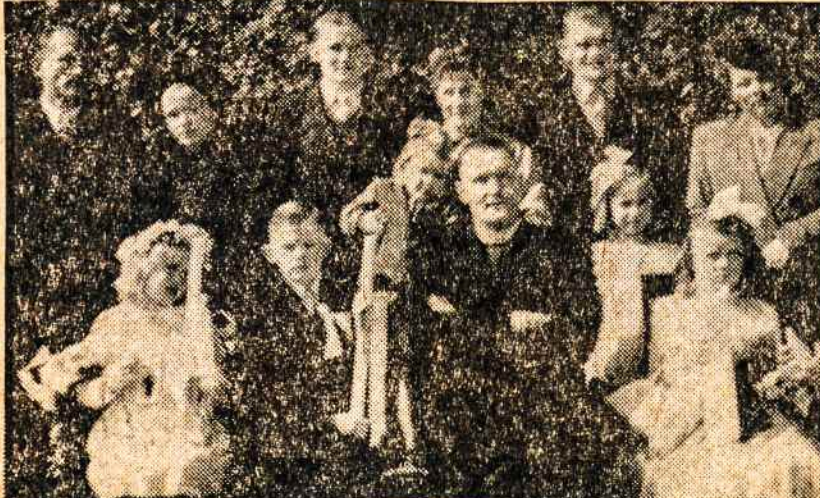
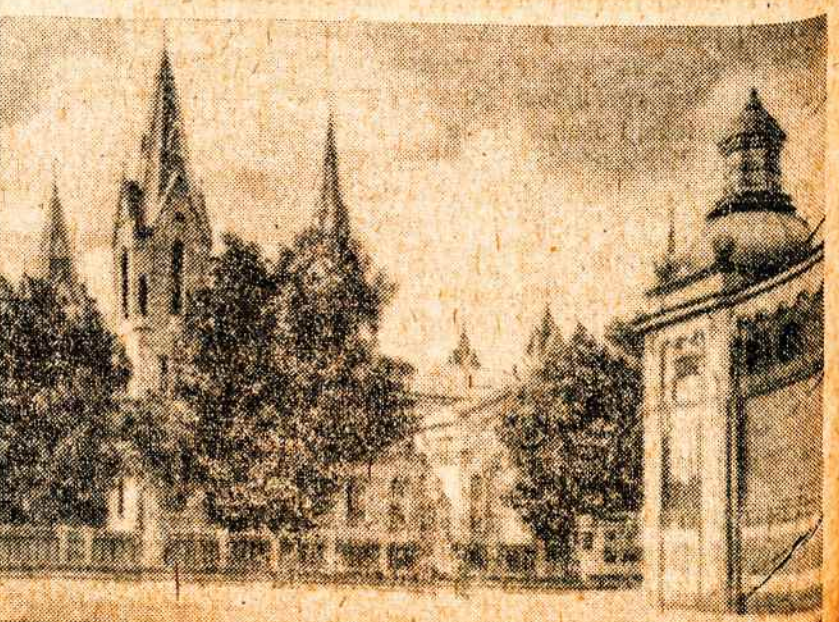
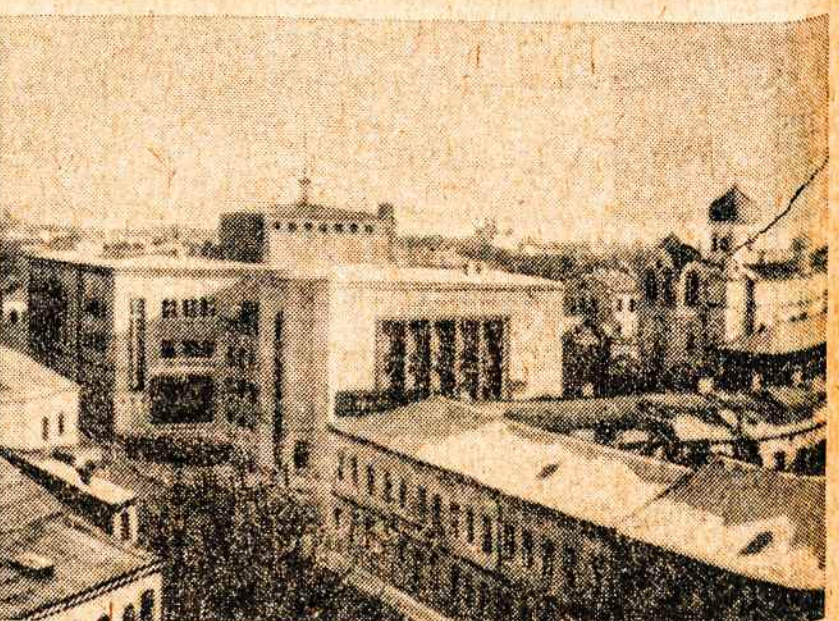
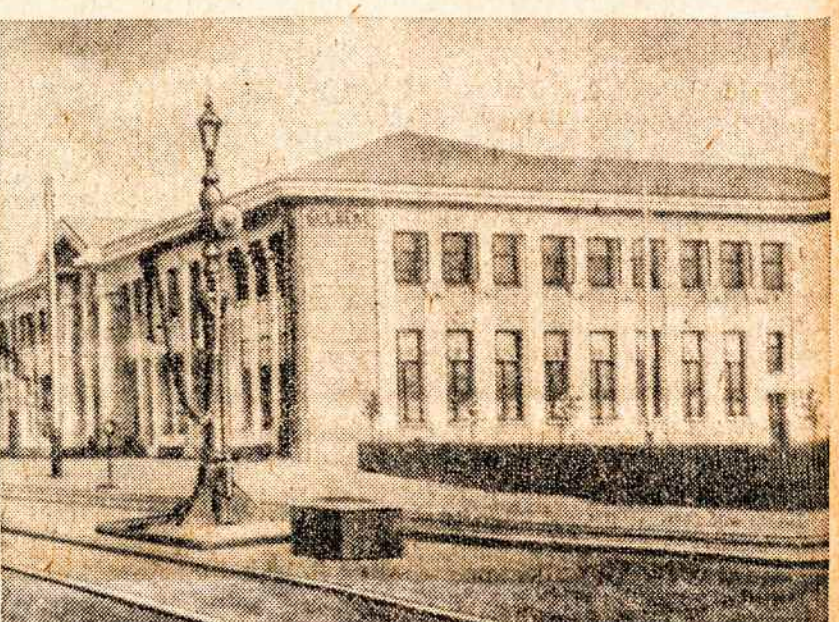
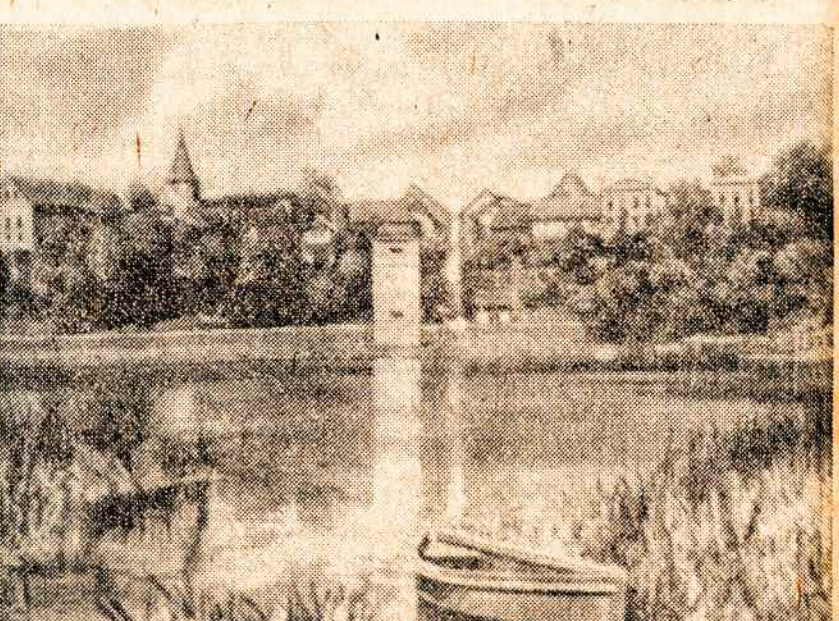
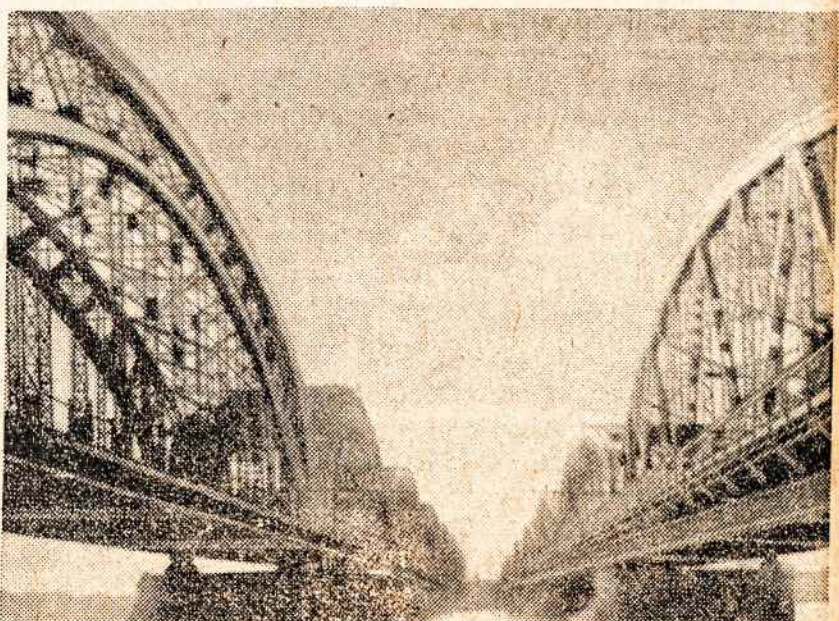
Amerikoje yra visus latvian jungianti organizaciją sąjungą Amerikas Latviu Apvieniba (ALA). Jos pirmininkas yra prof. P. Lejinš. Sąjunga jungia apie 200 organizacijų. Jose narių yra apie 15.000.

ALA rūpinasi visais reikalais — politiniais, kultūriniais, švietimo ir kt.

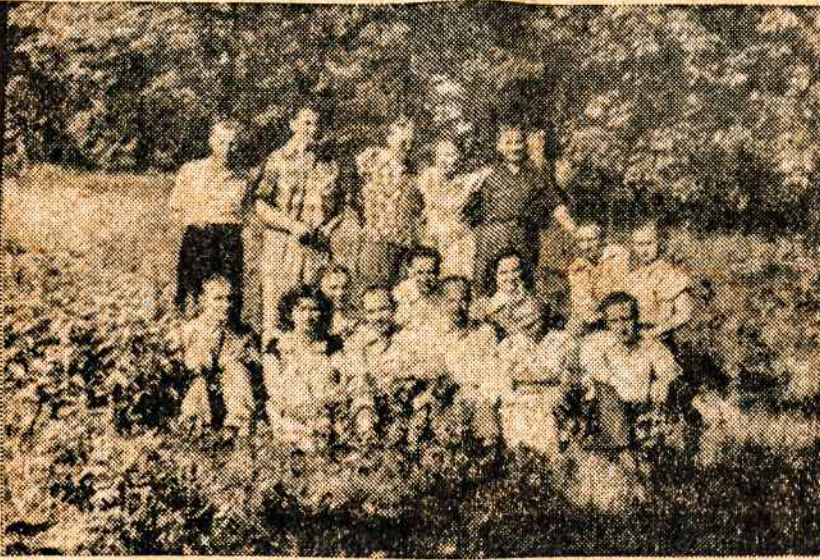
— Kur tebeveikia Latvijos atstovai?

Jungtinėse Valstybėse prof. A. Spekke, Anglijoje K. Zarinš, Prancūzijoje A. Grosvalds, Ispanijoje R. Campus, Brazilijoje P. Olinš.

LATVIJOS VAIZDAI (deš. pusėje iš viršaus į apačią): 1. RYGOS geležinkelio tiltas per Dauguvą. 2. TUKUMO miestelis Kuržemėje. 3. GULBENES geležinkelio stotis Vidžemėje. 4. ALOKSNOS ežeras. 5. DAUGPILIS. 6. LIEPOJOS šv. Juozapo bažnyčia.

AUSTRALIJOJE, Sydnejuje, po pirmosios komunijos. Viduryje kun. S. Gaidelis, Latvijos lietuvis.

LATVIŲ katalikų studentų sąjungos „Dzintars“ iškyla Amerikoje.

PIRMŲN, pirmyn trimitai šaukia. Latvių dailininko V. Vimbos paveikslas.

Ar priklausai Lietuvių Bendruomenei?

Spalio ir lapkričio mėnesius LB Detroito apylinkės valdyba ragina atlikti savo tautinio solidarumo pareigą — įmokėti metinį solidarumo įnašą.

Lietuvių Bendruomenė, kaip žinoma, savo veikla atsiremia į Lietuvių Chartą, kurioje sakoma:

“Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieną Pasaulio Lietuvių Bendruomenę”, kuri “vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines

Elizabeth, N. J.

Mūsų kolonijos Balso 24 skyrius lapkričio 22 mini 15 metų savo veiklos sukaktį. Ta proga Laisvės šventainėje, 269 Second St., Elizabeth, N. J., rengiamas vakaras. Pradžią 4 v. popiet. S. Narkeliūnaitė parodys filmą iš Vokietijos lietuvių gyvenimo. Filmas padarytas vasarą, lankantis Vokietijoje. Kadangi Vokietijoje Balso šelpia ir dalį lietuvių, programoje pasirodys Marga Grammane Millere ir solo paskambins lietuvių liaudies dainų bei arijų. Taip pat dalyvaus ir Brooklyno Operetės choras, vedamas M. Cybo, pianinu palydės pianistas Al. Mrozinskas. Sukakties proga trumpą žodį tars ir Balso centro reikalų vedėjas kun. L. Jankus.

Naujosios ateivės moterys bufetui aukojo užkandžių. Bufetą tvarkys Natalija Subacienė, Eugenija Kaspariūnienė ir Ona Savokaitienė. Po programos šokiai, grojant New Jersey jaunimo orkestrui.

Per penkiolika metų Balso 24 skyrius yra tikrai daug nuveikęs, surinkęs tūkstančius dolerių aukų, tūkstančius svarų drabužių ir avalynės. Ir dabar skelbiamas drabužių, avalynės bei pinigų rinkimo vakas. Paraginamieji laišukai jau išsiųsti. Vajus tęsis iki lapkričio 30. Pinigus prašom siųsti kun. J. Pragulbicko adresu, drabužius sunėsti į klebonijos rūsi. Jei kas negali pats drabužių pristatyti, tuo rūpinasi K. Bartys, P. Didžbalis, Pr. Kudulis. Jų adresai telefono knygoje.

Rep.

— Kun. dr. J. Matusas, istorikas, šiemet yra sulaukęs 60 metų. Jis 1899 gimė Plokščiuose prie Nemuno. Šiuo metu gyvena New Yorke. Yra parašęs keletą istorinių knygų ir daug straipsnių.

DETROIT, MICH.

tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti”.

Bendruomenė rūpinasi, kad lietuvis neužmirštų savo tėvų kalbos, nes

“Kalba yra stipriausias tautinės bendruomenės ryšys.

Lietuvių kalba lietuviui yra tautinė garbė”.

Siam tikslui siekti ji globoja arba remia šeštadienines ar li-tuanistines mokyklas, ruošia įvairius kursus bei paskaitas, ragina tėvus namuose vartoti tik lietuvių kalbą ir kurti tik lietuviškas šeimas, nes

“Šeima yra tautos gyvybė. Lietuvis kuria lietuvišką šeimą”.

Lietuvių Bendruomenė saugo tautinius papročius ir kultūrą, kadangi

“Tautinė kultūra yra kelias į tarptautinį pripažinimą ir bendravimą”.

“Lietuvis brangina savo tautos praeitį ir tautinius papročius”.

Lietuvių Bendruomenė remia visas lietuviškas organizacijas bei draugijas ir ragina visus lietuvius, o ypač jaunimą, jėse dalyvauti, nes

“Draugija yra tautinės kultūros veiksminga talkininkė”.

Pagaliau Lietuvių Bendruomenė organizuoja ir remia spaudintą lietuvišką žodį, kadangi

“Mūsų tėvų kovos ir aukos dėl lietuviškos knygos yra testamentinis įpareigojimas visoms Lietuvių Tautos kartoms”.

Tačiau priklausymas tokiai Bendruomenei uždeda ir nedideles pareigas, kurios gana gražiai nusako Lietuvių Chartos pabaigoje. Ten sakoma:

“Tautinis solidarumas yra aukščiausiaji tautinė dorybė. Lietuvis ugdo tautinį solidarumą”.

Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai.

Tautinio susipratimo ir lietuvių vienybės ženklai kiekvienas lietuvis moka nuolatini tautinio solidarumo įnašą”.

Tas įnašas yra tik 2 dol. dirbantiems ir tik vienas dol. nedirbantiems, visiems virš 18 metų amžiaus. Jį kviečia sumokėti “Neringos” knygyne, “Gai-vos” krautuvėje arba siųsti narių telkimo vedėjui šiuo adresu: Česys Šadeika, 76 Minnesota Ave., Detroit 3, Mich.

Vytautas Kutkus

JAV LB Detroito Apylinkės Pirmininkas

NIAGARA FALLS, N. Y.

Lapkričio 8 šv. Jurgio lietuvių parapijos salė įvyko tradicinis rudens šokių vakaras, surengtas Buffalo lietuvių klubo. Lietuviškoji kolonija čia yra visai maža, tad rengėjų vos užteko gausioms šeiminiukų pareigoms atlikti. Teko, kaip ir kitais atvejais, pasi-kviesti talkon ir programos atlikėjus ir publiką iš kitur.

Niagara Falls yra miestelis, jungias Kanada ir Ameriką; tad ir žmonių prisirinko iš abiejų pusių. Kanados lietuviai iš St. Catherine, Hamiltono ir Toronto vyravo, o svečiai iš Rochesterio savo trumpa ir gražia programa visus patenkino. Tautinių šokių grupė, kuriai jau vienuoliktus metus vadovauja Stasys Ilgūnas, pašoko keletą darnių šokių, patraukdami čia neregėtą “čigonėlių”. Moksleivė Nijolė Saladžiūtė paskambino pianinu, o akordeonistas Zigmąs Šipaila pagrojo lietuviškų melodijų su lietuviško kaimo armonika. Buvo miela pajusti rochesteriečių lietuviško jaunimo pulsą ne tik per jų atliktą programą, bet ir nuo-

taikingoj ir drausmingoj laikysenoj visą laiką. Tai daugiausia moksleiviai ir studentai, priklausančios penkioms ar šešioms organizacijoms, bet jų tarpe yra ir neseniai inžinerijos mokslus baigęs jaunuolis Algis Naujokas. Minėtini visi entuziastingi dalyviai, jų administratorius Ramūnas Bludnikas, ypač neišsemiamos energijos vadovas Ilgūnas. Rengėjai yra ypač dėkingi geriešiams kaimynams iš Rochesterio, kurie tradiciškai talkino, net nepaimdami kelionpinigių už benzina.

A. M.

NEWARKE SUKRUTO BALFININKAI

Lapkričio 1 įvyko Balso skyriaus narių susirinkimas, kuris išrinko komitetą rudens vajui pravesti. Vajaus globėju sutiko būti prel. Ig. Kelmelis, o komiteto pirmininku — kun. P. Totoraitis. Į komitetą taip pat įeina J. Trečiokienė, I. Dilienė, Vl. Audėnas, L. Simkus ir k. Komitetas nutarė vajų pradėti lapkričio 15. Vajus tęsis ligi Naujų Metų. Newarko bei apylinkėje gyvenantieji lietuviai aukų bus prašomi laiškais. Aukos bus renkamos ir aukų lapais. Jei kas laiško negautų, yra prašomas Balfui auką atsiųsti šiuo adresu: United Lith-

uanian Relief Fund of America, Chapter 35, 180 New York Ave., Newark 5, N. J.

Renkami rūbai bei avalynė. Rūbus prašoma atvežti į parapijos salę sekmadieniais, iš kur jie bus nugabenti į Balso Centrą. Centrai jau pristatyta pirmoji siunta — 120 svarų.

Lapkričio 29 į Newarką pakviesta žurnaliste Salomėja Narkeliūnaitė su filmu iš Vokietijos lietuvių gyvenimo. Norima supažindinti visuomenę su Vokietijoje pasilikuosiu gyvenimu bei jų rūpesčiais.

L. Vėjelis

AMERIKOS katalikų vyskupai skelbia Pedėkos dieną rinkliavą bėgliam ir vargšam. Čia matome du Korėjos našlaičius.

PRADĖTI ATEITININKŲ JUBILĖJINIAI METAI

BALTIMORE, MD.

Kristaus Karaliaus šventė šiais metais Baltimorės ateitininkų buvo atšvesta pakilioje dvasioje. Švėsdami šią šventę, ateitininkai prijungė dar du svarbius savo organizacinio gyvenimo momentus: tai buvo dešimtoji baltimoriečių veiklos sukaktis ir ateitininkijos jubiliejinį metų priminimas.

Iškilmingoji diena prasidėjo pamaldomis šv. Alfonso parapijos bažnyčioje. Iškilmų posėdis įvyko parapijos salėje 3 val. popiet. Jis buvo pradėtas susikaupimu dvasios vadui kun. K. Pugevičiui sukaltant invocaciją. Pagrindinę kalbą paskaitė poetas Kazys Bradūnas. Jis pažvelgė į du šventės momentus: Kristaus Karaliaus šventės prasmę ir Baltimorės ateitininkų veiklą, ypač jos pradžią.

Jis ragino ir dabar žvilgsnį vis kreipti į ateitį, nuolat tobulintis ir laikytis savo pasirinktųjų principų, o neužsidaryti siauram rate ar profesionaliam kiate. Jis priminė visiems sektiną prof. P. Dovydatį, kuris buvo daugelio sričių ir ži-novas, ir tobulintojas, ir pasaulietis, ir kunigas. Jo visa kuo domėjimasis nebuvo dėvyni amatai, o dešimtas badas, — sakė kalbėtojas, — tai buvo devyni pasiaukojimai ir dešimtas pasišventimas. Toliau buvo primintas ir prof. K. Pakštas, kuris ir svetur studijavęs ir didelę gyvenimo dalį svetur praleidęs, netik savo tautišku mo neprarado, bet ir niekad nenustojė rūpinęsis lietuviškais reikalais.

Toliau sekė iškilmingas pasisąžadėjimas naujųjų studentų draugovės ir moksleivių kuopos narių. Penki studentai — Jonas Boguta, Birutė Bogutaitė, Ramutė Kudirkaitė, Danutė Pukelytė ir Emilija Zubkutė, kun. Pugevičiui pravedant kartojo: “Kryžiaus ir ateitininkų vėlavos akvaizdoje pasižadau. . . uoliai eiti ateitininko pareigas”. Po jų sekė šešių moksleivių toks pat pasižadėjimas.

Po to sekė sveikinimai. Stud. J. Pukelis paskaitė pora sveikinimų gautų raštu: pirmiausia skaitomas prel. Mendelio sveikinimas iš Romos, paskui SAS centro valdybos sveikinimo raštas. Žodžiu pasveikino dv. va-

das kun. Pugevičius, Washingtono at-kų pirm. dr. V. Vilimas, LB apylinkės valdybos pirm. K. Pažemėnas ir skaučių tuntininkė E. Bogutienė.

Iškilmingoji dalis buvo baigta sendraugių pirm. Cezario Surdoko paskelbimu jubiliejinį metų Baltimorėje. Trumpai peržvelgęs ateitininkijos pusės amžiaus kelią, toliau pirmininkas paskelbė 7 punktų programą jubiliejiniais metais. Jis kvietė pradėti jubiliejinį metus pasiryžimais ir darbais. Šiais metais kiekvienas ateitininkas turėtų būti geresnis katalikas, ištikimesnis lietuvis, pavyzdingesnis mokinys, labiau užjaučiantis vargstančius, glaudesniuose ryšiuose su kitų vietų ir kraštų ateitininkais bei Ateities skaitytojais. O septintasis tos programos punktas taip sako: pagaliau, tikriausias mūsų ateitininkiškos ištikimybės ženklas bus dalyvavimas jubiliejiniam kongrese. Ruošimės jam jau dabar, ruoškimės gyvendami ateitininkiška, prisidedami prie jo organizavimo ir svarbiausia — dalyvaukime jame patys.

Meninėje dalyje D. Paškevičiūtė paskaitė savo novelę, o Aleksandras Radzius iš savosios poezijos. Jaunesnysis A. Radzius paskambino pianinu ir D. Drazdytė deklamavo eilėraš-tį.

Programa sklandžiai praėjo per porą valandų. Šventėje dalyvavo būrelis Washingtono ateitininkų, o taip pat ir iš kitų vietovių, net iš New Yorko.

S. Šakytė

IŠ VISUR

— Vokietijoje išrinkta nauja krašto valdyba, kurią sudaro pirmininkas inž. L. Prosinskis, vicepirm. kun. Br. Lubinas, izd. adv. J. Bataitis, sek. J. Siankaitis ir narys dr. J. Grinius, Vasario 16 gimnazijos direktorius.

— Mykolas Vaišvila, buvęs 224 policijos apmokymo dalinyje, žuvo kovose su bolševikais 1944 rugsėjo 21 Latvijoje, prie Slokos, kaip praneša latvių spauda. Jis palaidotas Asari kapinėse. Velionis buvo gimęs 1923 gruodžio 29 Bernotiškiuose. Ligi šiol buvo laikomas dingęs be žinios.

— Vasario 16 gimnazijoje pradėjo dirbti kun. J. Dėdinas, baigęs aukštuosius mokslus Belgijoje, Luveno universitete, ir Mr. Ph. Towns, anglas, gyvenęs Heidelberge. Jam lietuvių gimnazija pasirodė dar tuo įdomi, kad jis joje gauna progą susipažinti su reta ir sena lietuvių kalba.

— Lietuvoje, kaip vokiečių spauda praneša, dar tebesilaiko 6 evangelikų reformatų kunigai, kurie aptarnauja 12 bažnyčių; ir evangelikų bažnyčios yra aprauktos nežmoniškais mokesčiais.

— Vytautas Soliūnas rūpinasi ateitininkų ženkleliais ir uniformomis. Visų ateitininkų vienetų vadovybės ženklelių ir uniformų reikalais prašomos nuo šiol kreiptis tik į Vyt. Soliūną, 5254 So. Trumbull Ave., Chicago 32, Ill.

— Jurgis Kemėžys pereitą vasarą mirė Praveniškių koncentracijos stovykloje kasdamas durpes. Prieš karą jis gyveno Zarasuose, buvo vedęs Elena Blaundavičiūtę, augino sūnų Regimantą ir dukterį Birutę. PPrieš antrą rusų okupaciją dirbo Kauno Botanikos sode Aukšt. Fredoj. Turimomis žiniomis J. Kemėžis šeima gyvena JAV. Suinteresuoti J. Kemėžio likimu smulkesniu informaciją gali gauti rašydami Juoz. Elvikui, H-da Guadual, Pacho (Cund.), Colombia, So. America.

Retai pasitaiko proga dolerio vertės prekę pirkti už 10 centų. Naudokis dabar “Gabijos leidyklos knygų išpardavimu, nes jos atpigintos nuo 25 iki 90 proc. Sarašai gaunami: Gabija, P.O.B. 355, Wyandanch, N. Y.

— Darbininko 1960 metų sieninis kalendorius jau pasiekė mūsų skaitytojus. Jis yra penkių spalvų, iliustruotas religiniais ir tautiniais vaizdais. Kalendorius kasmet leidžiamas kaip Darbininko priedas, bet visada atsiranda suprantančiųjų, kad lietuviškai spaudai lengva verstis ir teikiams savo auka Darbininką paremti. Už tai nuosirdžiai esame dėkingi. Kas norėtų daugiau kalendorių gauti, prašoma kreiptis į Darbininko administraciją.

The PLAYHOUSE West Orange Art Theatre Free Parking 252 Main St., OR 2-9707 Starts Wed., Oct. 21st Special Accolade! Legion of Decency Franz Werfel's Masterpiece “EMBEZZLED HEAVEN” Group Bookings now being taken for Churches - Schools - Organizations

Atėjo laikas eiti į pensiją

Ateina laikas pasakyti sau pašiam, kad jau gana geras biznis ir vedamas be sunkumų, bet kai žmogui priartėja tam tikras amžius, reikia atsiseikinti nors ir su geriausiai dalykais.

PARDUODU TABOR FARM VASARVIETĖ

Tabor Farm, Sodus, Mich., vasarvietė yra 100 mylių nuo Chicago, Ill., ir 10 mylių nuo Benton Harbor, Mich.

Pagrindiniams įmokėjimui reikia įnešti \$125,000.00. Likusiai sumai labai lengvos išmokėjimo sąlygos. Susidomėjusiems prašiusiu reikalingas informacijas ir literatūrą.

JUOZAS BACHUNAS, Sav. SODUS, MICHIGAN

DARBININKO SKAITYTOJAM

DARBININKO administracija labai prašo neuždelsti atsilyginti už laikraštį. Raginimas sudaro naujas išlaidas, o nudelsimas atsiliepia laikraščio leidimui.

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Prašau pratęsti prenumeratą

Vardas ir pavardė

Adresas

Prašau siuntinėti Darbininką (pažįstamam, neturtingiems, ligoniam)

Vardas ir pavardė

Adresas

Siunčiu: už prenumeratą \$....., aukų \$..... Viso \$.....

(Data) (Parašas)

Kas pas moterį gražiausia?
 Mark Twainas, amerikiečių rašytojas, buvo paklaustas, kas jam pas moterį gražiausia: liemuo, akys, skruostai...
 — Lūpos, — atsakė truputį pagalvojęs.
 — Jų lankstumas ar rausvumas?
 — Nei viena nei antra.
 — Tai kas?
 — Ogi tai, kad jos gali būti sučiauptos.

Vagies talka teismui
 Vokietijoje, Hanoverio teisman pakliuvo vagišius, kuris buvo daug žmonių apkraustęs. Teisman atėjo su knyga, į kurią buvo surašyti pavogtieji daiktai ir apvogtųjų pavardės. Vagis paaiškino:
 — Aš rūpestingai vedu sąskaitas, nes žinau, kad apvogtieji teismui pristato didesnę ieškinį. Girdi, jiems dar toks ir toks daiktas dingęs...

Mokesčiai keičia papročius
 Mokesčių reikalu išleistoje knygoje, kurią parašė John L. Hess, nurodoma, kaip keičiasi papročiai ryšium su atskaitymu netaksuojamų sumų. Esa, "seniau biznieriiai keliaudavo su sekretore, kurias viešbučiuose registruodavo kaip savo žmonas; dabar keliauja su žmonom, bet jas registruoja kaip sekretores.

Gudresnis už policiją
 Paryžiuje vienas džentelmenas neturėjo kur savo mašinos pasistatyti. Visos vietos gatvėje jau buvo užimtos, gi operos spektaklis turėjo tuoj pat prasidėti. Jis savo mašiną paliko prie hidranto su uždegtom šviesom. Prieš tai apsidarė, ar nėra policijos. Po spektaklio pranešė, kad jo mašiną kažkas nudžiovęs. Policija pranešė, kad mašiną rado prie operos ir paėmė apsaugon. Ne-reikėjo nieko mokėti nė už saugojimą, nes buvo "vogta".

Pirko savo pačių mašiną
 Japonijoje, Tokyos mieste, policijai atvykus į vienus namus ieškoti vagies, buvo pavogta gatvėje palikta mašina. Kai mašinos niekur nesurado, pirkto padėvėtą. Tik vėliau apsižiūrėjo, kad tai buvo perdažyta ta pati policijos mašina.

Stephen Bredes Jr.
 ADVOKATAS
 37 Sheridan Ave.
 Brooklyn 8, N. N.
 Tel. APlingate 7-7106

ITALIJOS berniukas gauna drabužius, surinktus per Amerikos vyskupų fondo vaju, kuris vyksta Padėkos dieną.

45 METŲ VEDYBINĖ SUKAKTIS
 WORCESTER, MASS.

Marcelė ir Jurgis Watkins spalių 7 gražiai paminėjo savo 45 metų vedybinę sukaktį. Tiek pat metų kaip Marcelė yra M-rų S-gos 5 kuopos narė. Kuopa spalio mėn. susirinkinė pagerbė savo ilgametę pirmininkę su gražiom dovanom ir sveikinimais, kuriuos išreiškė Urmonienė. Dvasios vadas kun. J. Jutkevičius savo sveikinime pažymėjo, kad 45 m. bendro gyvenimo yra gražus pavyzdys šiom dienom, kada dažnai šeimos neįstengia nė kelių metų išgyventi ir skiriasi. Jis nuosirdžiai sveikino ponus Watkins kaip gerus papariečius, linkėdamas jiems daug Dievo palaimos. Po susirinkimo narės buvo vaišinamos arbatėle ir vedybinio pyragu, kuris buvo labai originaliai papuoštas: lėlėmis, vaizduojančiomis ponų Watkins anūkus. Susirinkimo dalyvės pasirašė nuotraukų albume, kuris vaizduoja jų gyvenimą praeityje. Visą tą savaitę jubilatai buvo lankomi jų giminių ir bičiulių namuose. Jūs lankė 5 kuopos valdybos narės, M-rų S-gos centro dvasios vadas prel. P. Juras, Providenco klebonas kun. J. Vaitiekūnas, 5 kuopos dvasios vadas kun. J. Jutt, pagaliau spalio 10 buvo padarytas netikėtas užpuolimas jų bičiulių naujųjų ateivių, kurie yra patyrę daug nuosirdumo iš ponų Watkins. Daug gražių žodžių buvo pasakyta ir įteikta kukli, bet lietuvių širdžiai brangi dovanėlė — šv. Mergelės kopylėte rankų darbo ir tautinių juostų takelis. Taip buvo gerbiami lietuviai, kurie sa-

vo dideliu taktu visus prie savęs patraukė.
 Worcesterio lietuviai liūdi, netekę energingos veiklios lietuviškos Onos Sidabrienės. Ji buvo sutinkama beveik visose lietuviškose organizacijose. M-rų S-ga nustojė savo garbės narės, veiklios sąjungietės. Ji jau 7 mėnesius yra po labai sunkios galvos operacijos ir nėra vilties ją vėl matyti darbuojantis lietuviškose organizacijose. Visi jos bičiuliai ir pažįstami prašo Aukščiausiojo malonių jai. M. Ž.

HARTFORD, CONN.
 Sv. Jono Evangelisto draugija turėjo savo susirinkimą lapkričio 1. Į draugiją įstojo du nauji nariai: Edvardas Māzotas ir Danielius Usonius.
 Kas metą Padėkos dieną draugija užprašo mišias už mirusius narius. Taip lapkričio 26, 9 v. r. visi nariai prašomi dalyvauti mišiose. Po jų mokyklos patalpose bus nariams vaišės nemokamai. Naujasis narys D. Usonis turi gražų Sunset restoraną, jis pažadėjo duoti kavos. Ačiū jam. Rep.

IONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS
MICHIGAN FARM SŪRIS
 Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite Michigan Farm Sūrio. Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas Jono ir Angelinos Andriulių ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO
 Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvioms, kad Jūs tiek išpopuliarinot Michigan Farm Sūrį, kuris paliko visų mėgiamiausių. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

- MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC.**
 Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.
 Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:
- PETER LISIAUSKAS**
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087
 - VICTOR ABECUNAS**
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342
 - JONAS JAKUBAUSKAS**
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622
 - MECISLOVAS KAVALIAUSKAS**
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975
 - GEORGE GALONAS**
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062
 - STANLEY METRICK**
1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393
 - JOHN SHURNA**
5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783
 - ALLAN STEWART**
4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glazstone 5-1310

LOWELL, MASS.

Mūsų kolonijoje vis labiau retėja senesniųjų lietuvių skaičius. Kartu silpnėja bei nyksta ir mūsų organizacijos, netekdamos savo narių. Štai, lapkričio 2 d. netekome ilgamečio šv. Juozapo draugijos pirmininko Ignaco Ramanecko, kuris tai draugijai vadovavo 15 metų. Velionis buvo iškilmingai palaidotas šv. Patriko kapinėse. Laidojamas buvo iš šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčios su trejomis mišiomis. Prie didžiojo altoriaus mišias aukojo klebonas kun. J. Skalandis,

prie šoninių — vikaras kun. A. Janušonis ir T. A. Morrisette, O.M.I.
 Velionis buvo kilęs iš Aukštadvario parapijos Lietuvoje. Paliko nuliūdime žmoną Emiliją (Buslevičiūtę) iš Dusmenų parapijos; vedė buvo jau Amerikoje, susilaukė dviejų dukterų, sūnaus ir penkių anūkų.
 Į kapus lydėjo daugybė giminių ir pažįstamų. Grabnešiai buvo šv. Juozapo draugijos nariai: Stasys Buja, Juozas Čironis, Jonas Bagdonas, Kazys Slivauskas, Silvestras Balkus ir Stasys Malinauskas. Sv. Kazimiero draugijos delegatais buvo Jonas Samauskas, Juozas Kmeliauskas, Juozas Janavičius, Juozas Leščinskas, Stasys Rozmislavičius ir Stasys Siemaška. D. L. K. Vytauto klubo atstovais buvo Adolfas Perednia, Juozas Gurskas, Petras Voveris, Jonas Sleičiūnas, Jonas Serckas ir Jonas Bagdonas, Jr. Dalyvavę šermyse ir kiti pažįstami, atjausdami nuliūdimo valandoje, reiškia gilią užuojautą velionies žmonai Emilijai ir jo šeimai, o mirusiam prašo Viešpaties amžinos ramybės.

PHOTOGRAPHS
PORTRAIT SPECIALS
 from 3 for \$5
VLACH STUDIOS
 3061 Eastchester Rd.
 (Just North of Gun Hill Rd.)
 OL 4-4171

REAL ESTATE
 In Catholic Area in BETHPAGE, L.I., N.Y. — Luxurious 7 room brick split level; 2 1/2 baths, carpeting, dishwasher, all appliances; fenced yard; near Catholic churches. Many extras. Sacrificing for \$27,000. Tel. PE 1-1596.

ROOM ■ BOARD
 IN NEWPORT, R. I.
 LOVELY rooms for retired folks. Community living room, big bedrooms, 3 meals a day. Very best location in Newport, R.I. Churches & shopping center round the block. \$35 per week each person. VI 7-9728
 Newport, R.I., Germann Cottage.

DISPLAY
 ZACH'S kėpykla (buv. Rupprecht) 123-20 18th Ave, College Point, N.Y. Mūsų specialybė — plakto kremos tortai ir raguoliai, ledų tortai ir vyniotiniai

Primami užsakymai: vestuvių tortams, sukaktuviniams parengimams, gimtadieniams ir kt. Atidara ir sekmdieniais 6-2 val. Uždaryta pirmadieniais. Skambinti: FL 9-6770.

PAMĖGINKITE NEMOKAMAI
 nuo
REUMATIZMO
 — **ARTHRITIS**
 S K A U S M Ų
 Jeigu niekuomet nenaudojote "Rosse Tabs" sumažinimui artritis, neuralgijos, reumatizmo skausmų, mes norime jums pasiūlyti mūsų atsakomybę. Mes atsiųsime jums nemokamai, kad jūs galėtumėte tuojau išmėginti ir būti patenkinti skausmų sumažėjimu.
 Nesiskykite pinigų, tik prisiųskite savo adresą ir mes tuojau jums prisiųsime Rosse Tabs.
ROSSE PRODUCTS CO.
 Dept. X-1, Box 772, Chicago 90, Ill.

REGISTERED NURSES
General Duty
 All Shifts — Day or Night
 \$305 per month—\$5 increases every 6 months—\$10 increases for night duty. Supervisors — 325 per month. 40 hour week - room - board and laundry, \$40 per month. PERMANENT POSITION
 Write or Wire Director of Nurses
MEMORIAL HOSPITAL
 RAWLINS, WYOMING

H. W. FEMALE
REGISTERED NURSES
 General Duty
 All Shifts — Day or Night
 \$305 per month—\$5 increases every 6 months—\$10 increases for night duty. Supervisors — 325 per month. 40 hour week - room - board and laundry, \$40 per month. PERMANENT POSITION
 Write or Wire Director of Nurses
MEMORIAL HOSPITAL
 RAWLINS, WYOMING

NAUJOS PLOKSTELĖS
 Solistė Lionė Juodytė—Mathews yra įdainavusi naujų H. F. ir Stereo plokštelių albumą su Rūtos chorū. Albumas yra 16 dainų. Išleido Request Recording Company vardu "Dainos iš Lietuvos". Plokštelės galima gauti pas J. Ginkų, 495 Grand St., Brooklyn 11, N.Y., Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y., Jokūbą J. Stuką, 1264 White St., Hillside, N.J., Alex Mathews, 256 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. Kaina 4.98 dol. Siunčiant užsakymus didesniais kiekiais į krautuves, duodama nuolaida.

SPOTS
 Before Eyes?
 Whenever you're sick, go to bed and don't worry. While you're healthy, ask us about Hartford Accident-Sickness Insurance. Then you WON'T have to worry about medical bills! Please call us soon.
ALBERT F. PETERS
 Office: 116-55 QUEENS BLVD. FOREST HILLS, N. Y. Virginia 3-1477
 Agency for HARTFORD ACCIDENT AND SICKNESS COMPANY Hartford, Connecticut

DOVANOS GIMINĖM
KALĖDOM IR NAUJIEM METAM
 ISSIUNTIMU REIKALINGA PASIRŪPINTI JAU DABAR!
 KA mūsų giminės SSSR, Ukrainoje, Gudijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Užkarpatėje labiausiai vertina gautam siuntinį???
 Be abe'io, ATRAIŽAS GEROS, IMPORTUOTOS VILNONĖS MEDŽIAGOS SUKNELEI, KOSTIUMUI, PALTUI.
 KUR galima pirkti vilnonės medžiagos dovanom pačiom žemiausiom kainom mieste?
 TIK 3 KRAUTUVESĖ FIRMOS
S. BECKENSTEIN, Inc.
 118-125-130 ORCHARD STREET — GR 54525
 Cor. DELANCY, N.Y.C.
 Parduodama: šilkas, nailonas, satinas, aksomas, pliušas, gobelenas, drobė, medžiagos užuolaidom, antduriam, užvalkalam, baldam ir k.
 KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, ISSKYRUS SEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.
 S. Beckensteino krautuvišė kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
 Vaziuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.
 Atsineskite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

Dėmesio! Dėmesio!
MERCURY Parcel & Trading Co.
 943 Elizabeth Avenue ELIZABETH, N. J.
 Phone: ELizabeth 4-7608
 Atidarė Elizabeth naują skyrių siuntiniam į LIETUVĄ, UKRAINĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir kitus kraštus.
SIUNTINIŲ PRISTATYMAS GARANTUOJAMAS
 Didelis pasirinkimas vilnonių atraižų vyriškom bei moteriškom eilutėm, paltam; vilnonės skaros, kilimai, lovų užtiesalai ir k.
 Primami užsakymai ir raštu. Jums patarnaus lietuvi moteris, kalbanti įvairiom kalbom. Mandagus, kruopštus ir nebrangus patarnavimas. Kviečiame jus tapti mūsų klientais.
 Atidara nuo 8:30 val. ryto iki 8:00 val. vakaro
 Sekmdieniais nuo 8:30 val. iki 4 val. popiet.
 Pagrindinė kontora: 80 East 7th Street, New York 3, N.Y.
 Krautuvišė: 75 East 7th Street, Tel. OR 4-3980
 Mūsų firmos geriausia rekomendacija — tai tūkstančiai pastovių klientų visoje Amerikoje

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŲSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
 Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai
Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis
 Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą
PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI
 Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
 200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
 Tel.: AL 4-8319

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!
 Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.
K & K FABRICS
 1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
 Telefonas: ELizabeth 4-1711
 ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
 Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo \$9.50 už pilną eilutę

WEISS & KATZ, INC.
 187 ORCHARD ST., N. Y. C. GR 7-1130
 DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ
 vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt. Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės
 Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį.
 Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėti ir pasižūrėti!

TAUTIEČIAI
 Pasinaudokite proga ir pasiųskite šventėms dovanų savo artimiesiems į LIETUVĄ.
 Šiam tikslui Jums sąžiningai ir daug pigiau, negu kur kitur, patarnaus:
LONDONO LIETUVIŲ PREKYBOS B-VĖS
 LITHUANIAN TRADING COMPANY
 atstovas
JONAS DAUGIRDAS
 337 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 EV 4-1232 EV 7-4940
 REIKALAUKITE KATALOGŲ IR IŠITKINKITE

Lietuvos Atsiminimų
 RADIO VALANDA
 JAU 18 METUS DAINOMIS, MUZIKA, LIETUVIŠKŲ ŽODŽIŲ, PRAMENA DIDŽIOJO NEW YORKO, NEW JERSEY IR CONNECTICUT LIETUVIAMS NUO VILNIAUS MŪSŲ TEVŲ KRASIJA
 SEŠTADIENIAIS 1330 KL. 9:19 MĖGĖM
spotis WEVD
 DIREKTORIUS JOKUBAS J.
STUKAS
 1264 WHITE ST. HILLSIDE, N. J.
 WAVERLY 6-3325

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Sachmatų klubo dešimtmečio minėjimas, įvykęs lapkričio 8 d. So. Bostono Lietuvių Pilečių D-jos salėje, žymėtinas keliais atvejais. Greta sachmatų žymybių, kaip W. Lombardy, (N. Yorkas), P. Tautvaišas (Chicago), J. Goldstein, G. Šveikauskas, dalyvavo Mass. S.-C. Ass'n vicepirm. James Burgess, žymios meno pajėgos: solistas A. Vokietaitis, Prud. Bičkienė, S. Daugelienė, muz. Gaidelis, Meškūnienė ir kt. Minėjimo išvakarėse Tautvaišas davė simulantą Boylstono sachmatų klube. Meisteris laimėjo 11, lygiom baigė su Leopoldu Šveikausku ir trims pralaimėjo: P. Kontautui, A. Makaičiui, ir S. Brandweinui.

Naujam Bostono meistrui Gediminui Šveikauskiui, buvo įteikta Lietuvių pereinamoji dovana, kurią 1957 m. laimėjo S. Lyman, 1958 — J. Curdo ir Goldstein, ir 1959 — Ged. Šveikauskas su D. Scheffer.

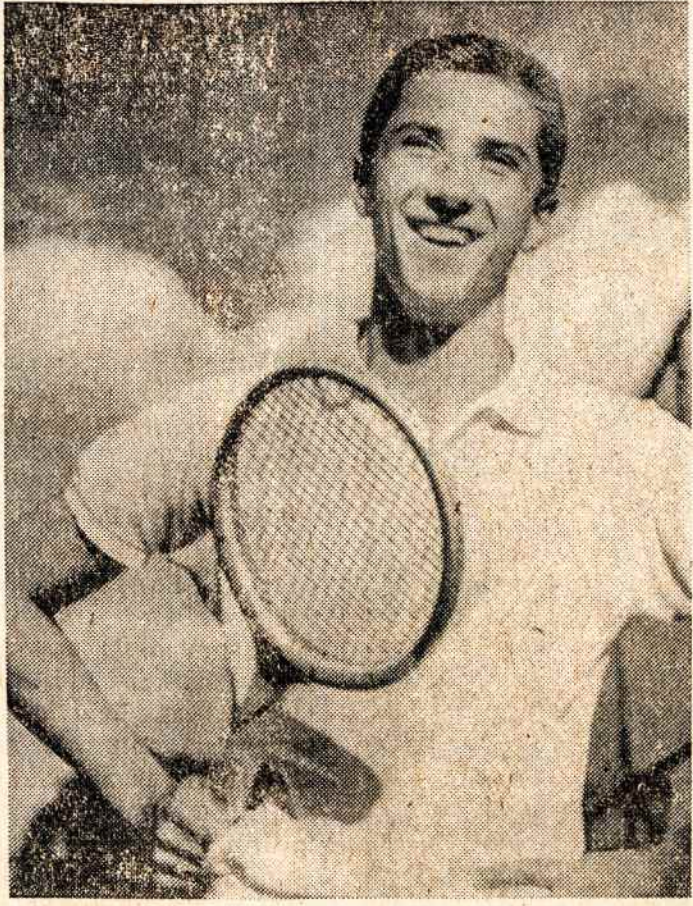
Dešimtmečio proga Sachmatų klubas įteikė dovanas: žymiausiems lietuvių meistrui JAV-bėse Povilui Tautvaišui, Bostono meistrui Ged. Šveikauskiui, ir jaunesiems klubo šachmatininkams: Gediminui Kuodžiui (15 metų), ir Algiiui Makaičiui (14 metų).

Po himnų ir kun. J. Žuromskio invocacijos, dr. A. Kapochy, adv. J. Grigalius, inž. A. Chaplikas, P. Viščinis, James Burgess, P. Tautvaišas kalbėso pabrėžė Sachmatų klubo aktyvumą, laimėjimus, itin jaunųjų talentų išugdymą.

Minėjime buvo įsteigta aukščiausioji lietuvių sachmatų dovana "Lietuvos Laisvės Avilys", pagaminta iš juodojo ažuolo ir gintaro bitelių, gautų iš Lietuvos. Dovanos įsteigimo idėja išplaukė iš jos sumanytojo dr. Bruno Kovalaičio, kuri įgavo konkretų pavaldą po pusmečio, drožinėta krosčiom prof. Igno Končiaus rankom.

Sveikinimų buvo gauta iš vietos lietuvių, Chicago, New York, Detroito ir Hamiltono.

Indianos valstijos p-bėse pirmavo Al Sandrin su 4½ tš., Rob. Byrne 4 tš., Kostič 3½ ir 1 nebaigta. Buvo per 40 žaidėjų. Chicago Neries sachmatininkai baigė šitaip. Jankauskas pelnijo 3½, Zujus, Karpuska po 3-2. Makutėnas iš Indianapolio surinko taipogi 3 tš.

SAULIUS ARONAS - 1959 pabaltiečių pirmenybių ir S. Amerikos liet. žaidynių teniso meistris. Klisė iš Sporto žurnalo naujausio numerio. Redaguoja K. Čerkelionas, administracijos adresas. 360 Palmetto St., Brooklyn 27, N. Y.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko kalendoriui išleisti aukojo:

M. Bukauskienė, Brooklyn, N. Y. — 7 dol.

Po 5 dol.:

B. Zumeris, Australija; H. Josuait, Richmond Hill, Juozas Raudys, Chicago, kun. J. Bacevičius, Kyntyre, N. D., A. Petkevičius, Brooklyn, L. Tiškus, Flushing, N.Y., O. Skabeikienė, Hollywood, Fla., U. Matulionienė, Brooklyn, V. Leveckis, So. Boston, Unas, Somerville, Conn. kun. A. Norius, Corona, N.Y.

Po 4 dol.:

Mrs. J. Budras, Linden, N.J., V. Kezenius, Baltimore, A. Valančiūnas, Brighton, Mass., P. Kiškūnas, Lewiston, Me., S. Kerpė, Richmond Hill, L. Labanauskas, Brooklyn, kun. J. Raštutis, Amsterdam, A. Grigaliūnas, L. I. City, N.Y., S. Gudaitis, Moretown, Vt., A. Lingienė, Bloomfield Hills, Mich., Gaideliai, Linden, N.J., V. Janušas, Richm. Hill, J. Staškus, Brooklyn, S. Svedas, Woodh. N.Y.

Po 3.50 dol.:

A. Laukagalys, M. Vaicekuskas, M. Dominauskienė, kun. J. Pakalniškis - visi iš Brooklyn, N. Y.

Po 3 dol.:

Jurkuvėnai, Brooklyn, A. A. Kelaitis, Pittsburgh, M. Laukus, Waukill, N. Y., kun. V. Karalevičius, Elizabeth, E. Vitkus, Brooklyn, Z. Zabita, Brooklyn, A. Kamantauskienė, So. Boston, O. Mitinas, Fremont Center, N.Y.

Po 2.50 dol.:

K. Sipaila, Hillside, N.J.

Po 2 dol.:

J. Salkauskis, Brooklyn, kun. A. Paškevičius, Moodus, Conn., A. Kibartas, Phila., Pa., Pijus Gražulis, Worcester, A. Tamu-

levičius, Waltham, Mass., V. Katarskis, Dayton, Ohio, P. Povilaitienė, Waterbury, Simons, Windsor, Conn., K. Litvinas, Kearny, A. Mikalauski, New Britain, J. Landsbergis, Richm. Hill, J. Baltrus, Du Bois, Pa., Rev. B. P. Beneševich, Hartford, L. Mikėnas, Hartford, U. Mačiulis, Cleveland, A. Petrutis, District Heights, Md., T. Tamulevich, Worcester, M. Putinienė, Brooklyn, J. Strigunas, So. Boston, E. Kezienie, Brooklyn, E. Gagas, Brooklyn, J. Klemejerienė, Woodhav. N.Y., V. Daugelienė, Kearny, A. Zubkus, Brooklyn, kun. Z. Smilga, Middletown, Conn., C. Budris, Maspeth, N.Y., J. Vaišvilas, W. Vasiliauskas, A. Krakauskas — visi iš Waterbury, K. Dima, Brooklyn, A. K. Masaitis, Westfield, Mass., K. Bačasauskas, Brooklyn, J. Adomaitis, Paterson, P. Juškevičius, Kearny, St. Leveckis, Richm. Hill, Prel. Pr. Strakauskas, Brockton, A. Sharry, Brooklyn, S. Ramoškienė, Hempstead, N. Y., M. Tomasiukas, Brooklyn, Mrs. S. Deveikis, Gardner, Mass.

Po 1.50 dol.:

M. Pakuktaitė, C. Morris, J. Lukošius, B. Radzivanas, Z. Grabnickas, — visi iš Brooklyn, M. Slabock, Elizabeth, S. Levickienė, Richm. Hill, N.Y. Visiems aukojusiems tariame nuoširdžią padėką.

Darb. Administracija

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS
JUVELYRAS
Aukšas, Sidabras, Deimantai
Lakrodožiai
485 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.
Phone: EV 4-2318

SPECIAL NOTICE TO OUR MANY OUT-OF-TOWN CATHOLIC GROUPS WHO WILL BE SPENDING SOME TIME IN THE NEW YORK, NEW JERSEY AND CONNECTICUT AREAS THIS FALL AND WINTER — THE FOLLOWING HOTELS HAVE SPLENDID REPUTATIONS FOR CLEANLINESS, COMPLETE SERVICES AND FRIENDLY HOMELIKE ATMOSPHERE. WE HIGHLY RECOMMEND THEM FOR THE VERY BEST IN HOTEL ACCOMODATIONS.

HOTEL MANSFIELD — 12 WEST 44th STREET, N. Y. CITY near TIMES SQUARE - U. N. - SHOPPING DISTRICT - RADIO CITY - THEATRES - BROADWAY - EMPIRE STATE BUILDING
Moderate Rates — MU 2-5140

THE CHESTER HOUSE — CHESTER, NEW JERSEY
55 ROOMS — REASONABLE RATES
Special Consideration Given to Religious Groups
CHESTER 9366

PATIO MOTEL — MONTICELLO, N. Y.
36 ROOMS — TELEVISION — PARKING
Special Rates To Religious Groups
Monticello 2890.

CAROLINA CREST HOTEL — 131 SO. NO. CAROLINA AVENUE, ATLANTIC CITY, N. J.
100 Rooms — Reasonable Rates — Special Rates to Religious Groups
Atlantic City 5-5015

MARLBOROUGH HOTEL — EAST ORANGE, NEW JERSEY
40 ROOMS — REASONABLE RATES
Special Consideration Given to Religious Groups
OR 3-2811

PRESIDENT HOTEL — ALBANY and THE BOARDWALK, ATLANTIC CITY, NEW JERSEY. Rates on Request — Free Parking
Kitchenette Suites available — Special consideration given to Religious Groups. Telephone AT 4-5151.

RITZ CARLTON HOTEL
Boardwalk & Iowa, Atlantic City, New Jersey
Hot Rooms—Reasonable Rate—Special Consideration Given to Religious Groups. AT 4-3051

GARFIELD GRANT HOTEL
Long Branch, New Jersey
90 Rooms—\$4.00 up—Special Rates to Religious Groups.
CA 2-3000

BEAUTY SALON

Only Creative and Experienced Hair Stylist at the
DEBUTANTE BEAUTY SALON
CALL: YU 1-5850
GRACE CASCIO • Hotel Richmond
71 Central Avenue, St. George, S.I.
Open Tues. to Sat. 9 to 6.

BAKERY

HERTLEINS BAKERY
Noted for Quality and Specialties
40-07 BELL BLVD.
Bayside
BAyside 9-0265

CAN YOU CARRY THIS CROSS?

The sign of the cross is the sign of heroism, the sign of Christ. This cross is the sign of the EDMUNDITES...

If you are a generous young man, willing to carry it, God can provide untold strength and courage.

teachers
PRIESTS: missionaries parish priests
BROTHERS: missionaries skilled craftsmen
For information, write—Vocation Director
SOCIETY OF ST. EDMUND, Mystic, Connecticut

DARBININKO ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI LABAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS SIE LEIDINIAI:

Saulės Giesmė, dr. A. Maceina\$3.00
Sv. Kazimieras, dr. Z. Ivinskis 2.00
Milžinas, Didvyris, Sventasis, dr. P. Gaida 1.00
Laisvė ir Būtis, dr. J. Girmius 1.00
Vysk. M. Valančiaus biografijos bruožai, V. Biržiška 1.00

Cia taip pat gaunamos visos naujai išleistos lietuviškos knygos: "Draugo", "Nidos", "Terros", Saleziečių knygos jaunimui, Vokietijoje išleistos "Mūsų Tėvų pasakos" ir kitos vaikams knygtės, maldaknygės, plokštelės (ilgo grojimo), devocijonalijos bei kalėdiniai atvirukai.

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Lietuvių Radijo Valandos Programa

Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val. dienos

IS WHIL — 1430 kilocycles, Medford 55, Mass. stoties

Sveikintimus ir pranešimus galima paduoti asmeniškai arba siųsti paštu programos vedėjui ANTANUI F. KNEIZIUI, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: LITHUANIAN FURNITURE CO. — Ona Ivašdienė, 366 W. Broadway ir JONAS ROMANAS, Sjr., P.O. Box 132, So. Boston 27, Mass.; ANTANAS DAUKANTAS MARKET, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. — Telefonai: NORwood 7-1449; ANDrew 8-7635; ANDrew 8-4618; KIRkland 7-8533

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3:00 val. dieną. Perduodamos vėliausios pasaulinių žinių santraukos, dainos, muzika, ir "Magdūtės pasaka".

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių bei dovanų krautuve, 502 E. Broadway, South Boston. Tel. AN 8-0489. Ten gaunamas ir "Darbininkas".

STEPONAS MINKUS

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių Kultūrinė radijo programa

WKOX, 1190 kilocycles Framingham, Mass. Sekmadieniais Nuo 8 ligi 9 val. ryte

VEDEJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUNiper 6-7209

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 7-2089

Sav. M. ir J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS - BEER - WINES
SKANUS LIETUVISKI UZKANZLIAI

Seštadieniais, sekmadieniais
Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras
Sav. P. Višniauskas

31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

JUOZO IR IZABELĖS MISIONŲ RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL

Laidotuvių direktorius

CHARLES J. RAMANAUSKAS

1113 Mt. Vernon Street Philadelphia 23, Pa.
Poplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chesnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas
Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas
74 Providence Street
Worcester, Mass.

PL 4-6757 PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas

51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.

PLeasant 4-3501 PLeasant 4-3865

Laidotuvių direktorius

jaunas ir puikus lietuvis naujose patalpose, skausmo valandoje suteikia puikų patarnavimą.

EDWARD A. ZIGAS FUNERAL HOME

540 East St., New Britain, Conn.
Tel.: BA 9-2242 — 9-9336

Aptarnauja New Britain, Waterbury ir Hartford, Conn.

LIETUVIŲ PILEČIŲ KLUBAS

BARAS IR RESTORANAS

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai
GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms priėmimams kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. Valtaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. Evergreen 4-9872

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS

3423 FULTON STREET TELEFONAS:
BROOKLYN 8, N. Y. APplegate 7-0349

35 iki 40% nuolaidos 1959 metų vokiškos gamybos radio, HI-FI bei Stereo aparatams. Dideli atpiginimai Admiral bei RCA televizijoms. Geriausia proga įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).

Televizijos, HI-FI bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas kvalifikuoto techniko pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak. Pirmadieniais iki 6 val. vak.

ELEKTROS MOTORŲ TAISYMAS JULIUS KUMPIKAS

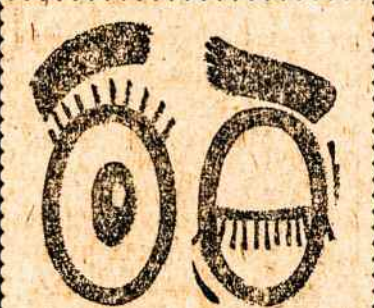
119 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

- ELEKTROS MOTORAI
- VANDENS POMPOS
- ORO KOMPRESORIAI
- DULKIŲ SIURBLIAI
- ELEKTR. VĖSINTUVAI
- ELEKTR. GRAŽTAI

Mėšinių ir salinių šaldymo sistemų pilnas aptarnavimas. Papildomas gasas.

Sudedami nauji vamzdžiai. Atidara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 5 iki 8 v.v., šeštadieniais — visą dieną.

Dėl didesnių užsakymų skambinti STerling 9-6534 (po 8 val. vak.)

Quick As A Wink

Quick help always available from Hartford Insurance Agent. Phone middle of night. We'll get up. Glad to. That's our job. Naturally.

ALBERT F. PETERS
Office:
116-55 QUEENS BLVD.
FOREST HILLS, N. Y.
Virginia 3-1477

Agency for
HARTFORD ACCIDENT AND INDEMNITY COMPANY
Hartford, Connecticut

UNITED FUNDS INC.

A Mutual Investment Fund

Periodic Investment Plans (WITH INSURANCE)

offer you investment units in multiples of \$2,500 with investments as low as . . . \$125 Initially and \$25 Periodically. Group Life Insurance is available to cover the unpaid balance of the Investment Program in the event the Planholder does not live to complete his program. Under a United Periodic Investment Plan with Insurance, you invest in

UNITED ACCUMULATIVE FUND SHARES a diversified, managed mutual fund with investments in over 100 American corporations.

For Prospectus and descriptive literature, without obligation, fill in and RETURN THIS ADVERTISEMENT

WADDELL & REED, INC.

20 West 9th St. Bldg. Kansas City 5, Mo. Principal Underwriters
40 Wall Street New York 5, N. Y.

REPRESENTATIVE ADAM STANKUNAS

NAME:
ADDRESS:
CITY:

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Vysk. V. Brizgio knyga "Negesinkime aukurų", kurią išleido tėvai pranciškonai, platinanti paėmė Ateities administraciją.

Knygoje liečiamos šeimos problemos.

Artėjant šventėms visiems geriausia dovana —lietuviška knyga. Jų galima gauti Darbininko administracijoje ir Liet. Piliiečių spaudos kioske.

Akademinis Skautų Sąjūdis Rytinio JAV pakraščio lietuviams studentams šeštadienį, lapkričio 14, suruošė studijų dieną, kurioje dalyvavo apie 60 studentų (6 iš Kanados). Paskaitos, vykusios Steponio restoranasalėje New Yorke, buvo išklaustytos su dideliu dėmesiu: R. Silbajorio apie lietuvių literatūros raidą išeivijoje (skaitė J. Ulėnas), ir prof. Vyt. Marijošiaus apie lietuviškąją muziką ir akt. Vit. Žukausko apie istorinę Lietuvos teatrą. Ypač gyvų diskusijų susilaukė prof. Vyt. Marijošiaus paskaita. Vakare Saievas Park-salėje Brooklyne, vyko koncertas su šokiais. Jaukiai praėjo graži studentiška programa, o šokiai sutraukė daugiau jaunimo nei labai vertingos paskaitos.

Balfo koncertas Apreiškimo parapijos salėje sekmadienį, lapkričio 15, sutraukė labai daug publikos, dave gražią lietuvišką programą ir sumaniai pravedė laimėjimus. Kalbėjo gen. kons. J. Budrys, kun. N. Pakalnis ir kan. J. B. Končius. Visas pelnas eis lietuvių tremtinių šalpai. Šiuo koncertu pradėtas Balfo piniginis vėjus Didžiamajame New Yorke.

Darbininko koncertas įvyks 1960 sausio 21, Webster salėje, New Yorke. Programoje dalyvaus solistai Pr. Bičkienė ir Arnoldas Vokietaitis. Šokiais gros R. Butrimo orkestras.

Parduodamas Woodhaven apylinkėje gražus, mūrinis, trijų šeimų namas su garažu. Pirkimui sąlygos labai palankios, nes savininkas aplinkybių verčiamas turi namą parduoti. Kreiptis telefon: VI 8-2239.

PAPIGINTA KAINA Darbininką galima užsakyti naujiem skaitytojams Kalėdų švenčių proga. Užsakant 1960 metams kainuoja tik 5 dol. Padarykite malonumą savo artimiesiems. Už tą pačią kainą galima laikraštį užsakyti Lenkijoje gyvenantiems, vargstantiems Vokietijoje neturintiems seneliams ir esantiems prieglaudose JAV. Jiems laikraštį galima užsakyti prisiunčiant 5 dol. adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba savo posėdyje svarstė naujo rašytojų almanacho išleidimo klausimą. Prieita nuomonės tokį poezijos, prozos, dramos ir straipsnių rinkinį leisti ir šiam leidiniui paruošti sudaryta redakcinė komisija iš Prano Naujokaičio, Algirdo Landsbergio ir Leonardo Žitkevičiaus.

Solistė Lionė Juodytė praeitą savaitgalį dalyvavo Tėviškės Žiburių sukaktuviniame koncerte Toronte. Be jos dar koncerte dainavo sol. Vacys Verikaitis.

Seštosios Kanados Lietuvių Dienos Hamiltone organizacinis komitetas iš savo gauto pelno paskyrė 500 dol. Lietuvių Rašytojų Draugijos premijai už šiu metų geriausių literatūrinių kūrinių. Premijos įteikimas įvyks Hamiltone.

Vytautas Valiukas, šį rudenį atsikėlęs iš Chicagos į New Yorką, kaip elektro inžinierius dirba vienoje bendrovėje ir vakarais studijuoja filmų bei teatro meną. Jo žmona, solistė Salomėja Nasvytytė-Valiukienė, Columbus universitete studijuoja bibliotekos mokslus, norėdama gauti magistrės laipsnį.

Sudarytas naujas MA New Yorko M. Pečkauskaitės kuopos globos komitetas: pirm. Alb. Gražiūnas, nariai A. Vainius, A. Radzivanienė, Navickienė ir Jan. Gerdvilienė.

Kariuomenės minėjime, kuris bus šį šeštadienį, lapkričio 21, bus leidžiamas laimėjimams dail. V. K. Jonyno paveikslas. Pelnas skiriamas veteranams ir invalidams šelpti.

Kun. St. Yla iš Putnam, Conn., keliaudamas į Chicagą, praeitą savaitę buvo sustojęs pranciškonų vienuolyne ir lankėsi Darbininko redakcijoje.

Ateities žurnalo lapkričio numeris šią savaitę išsiuntinėjamas skaitytojams. Numeryje skelbiamas Ateitininkų Federacijos valdybos aplinkraštis, kaip pasitikti ir paminėti ateitininkų sukaktuvinius metus; prisimenamas prieš 15 metų miręs poetas Vytautas Mačernis, sukaktuvininkas kun. P. Patlaba, spausdinamas Alfons Sušinsko straipsnis, Birutės Empakerytės novelė, pluoštas naujos poezijos, ateitininkiškojo gyvenimo aktualijos, studentų ateitininkų suvažiavimo rezoliucijos ir nutarimai, sporto, apžvalgų ir knygų skyrius, moksleivių ir studentų veikla ir juokai. Numeris gausiai iliustruotas.

Moksleivių ateitininkų New Yorko M. Pečkauskaitės kuopos valdybą šiais metais sudaro: pirm. Petras Vainius, vicepirm. V. Gerdvilis, sekr. V. Radzivanas, išdin. Beleckis, soc. reik. vedėja M. Bačanskaitė.

Gaudeamus, Studentų Ateitininkų Sąjungos informacinio biuletinio naujas numeris pasirodė praeitą savaitę. Redaguoja Gediminas Naujokaitis.

Dail. V. K. Jonyno akvarelių paroda atidaroma gruodžio 6 Almaus galerijoje, Great Necke, ir tęsis iki Kalėdų. Pirmoji vieno V. K. Jonyno paroda buvo surengta New Yorkė 1954 m.

Teresė Ivaškaitė, pereiną pavasarį baigusi Anhurst kolegiją Putnam, Conn., nuo lapkričio 30 pradeda dirbti Veterinarų administracijos vedamoji Medical Research bakterijologijos srityje, East Orange, N.J.

Lituanus žurnalo naujas numeris jau rengiamas ir bus atspausdintas prieš Kalėdas.

Lietuvos Vyčiai vėl ruošia savo tradicinius metinius Kalėdų šokius Kalėdų vakarą Apreiškimo parap. salėje Brooklyne.

Pigia kaina parduodamas 1952 metų vartotas sunkvežimis. Skambinti GL 5-7068.

PO LIETUVIŠKOS programos tarptautinėje moterų parodoje New Yorke. Karėje kun. L. Jankus, lietuvių atstovė R. Kulytė, konsulas V. Stašinskas. Nuotr. V. Maželio

CAMBRIDGE, MASS.

Kristaus Karaliaus šventės minėjimas Nekalto Prasidėjimo parapijoje praėjo pakilioje ir maldingoje nuotaikoje. Smuiko koncertas kai kam priminė dangiškąją muziką, klebono kun. F. Juškaičio pamokslas paliko gilių minčių, o choras savo meilės kupina širdimi atliko savo giesmes. Salia solistės Jankauskaitės ir bažnytinio choro prisidėjo ir mokyklos vyresniųjų skyrių vaikai.

Kleb. kun. Pr. Juškaitis, sveikindamas dienraštį "Draugą" jo aukstinio jubilėjaus pro-

ga paaukojo 100 dol. dienraščiui palaikyti.

Pradinėje mokykloje veikia "Marijos vaikelių" draugija, kurioi įstoja vaikai tik priėmę pirmąją šv. Komuniją. Vaikai renkas kas pirmąjį penktadienį, vadovauja šešto - septinto skyrus seselė. Prie artoriaus tarnaujantieji berniukai turi "Dominiko Savio" draugijėlę, kuri renkas kas trečiadienį po pamokų ir yra aštuntojo skyrus seselės priežiūroje.

Ona Jonikienė palaidota lapkričio 7 dieną iš Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčios.

Pranciška Puškinūtė susituokė su Richard Godtschodt. Moterystės ryšį palaimino jaunosios dėdė kun. Lukas, Salem, Mass. lenkų parapijos vikaras. Apeigos įvyko lapkričio 8.

Keturiasdešimt Valandų pamaldos ir atlidai bus gruodžio 4-6. Kviečiami asmens iš apylinkių parapijų dalyvauti pamaldose ir pasinaudoti atlidais. S. J.

BOSTONO ŽINIOS

Bostono trečiuoju vaskupo pagalbirinku paskirtas buvęs kunigų seminarijos rektorius prel. Tomas J. Riley, kuris nuo 1958 rugsėjo 8 eina klebono pareigas šv. Petro parapijoje, Cambridge, Mass. Naujojo vaskupo konsekracijos apeigos įvyks gruodžio 21 šv. Kryžiaus katedroje.

Skautai ir skautės lapkričio 22 minės 10 sukaktį nuo įsteigimo Bostone. Mišias 10 val. šv. Petro bažnyčioje aukos ir pamokslą pasakys dvasios vadas kun. J. Klimas. Popiet 3 val. lietuvių piliiečių klube bus skautiškių rankdarbių paroda ir meninė programa, kurią išpildys patys skautai ir skautės. Po meninės programos bus vaisės ir šokiai.

Romuvėnai lapkričio 29 rengia iškilmingą Lietuvos kariuomenės atkūrimo 41 m. sukaktuvių minėjimą. Šv. Petro parapijos bažnyčioje pamaldos 10 val. už žuvusius, o popiet 4 val. Tautinės S-gos namuose iškilmingas aktas su paskaita, deklamacijom ir menine dalimi, kurią išpildys sol. Stasys Liepas ir Irena Mickūnienė, akomponuojant muzikai J. Gaide-liui. Po minėjimo bus susipažinimo arbatėlė. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Komp. Jeronimas Kačinskas, kuris vėl atgaivino šv. Petro parapijos chorą, nuo pareigų laisvu laiku kuria simfoninius veikalus ir randa laiko duoti mokinijams fortepijono pamokas. Jo dabartinis adresas: 697 E. 7th St. So. Boston, Mass.

Bostono tarpklubinė šiaudien rungtis lietuvių B su Harvardo klubu, pas save So. Bostone, o rytoj lietuvių A vyksta į Harvardo univ.

Krikštai. Lapkričio 7 šv. Petro bažnyčioje pakrikštyta Gilbert Gailius ir Lilijanos Romanskaitės - Gailius dukė Louise ir Marijos vardais. Tėvai gyvena 772 Lynn Folls Pr., Melrose, Mass.

Lapkričio 8 pakrikštytas Viktoro Bakšio ir Sofijos Kusnickaitės - Bakšienės sūnus Vytauto ir Jono vardais. Tėvai gyvena 23 East St., Dorchester, Mass.

LIETUVOS KARIUOMENES ATKŪRIMO 41 METŲ SUKAKTIEC MINĖJIMUI ruošiamas L.V.S. "RAMOVĖS" New Yorko skyrus

VAKARAS

Įvyks
LAPKRIČIO 21, ŠEŠTADIENĮ,
6.30 val. vakare
APREIŠKIMO PARAPIJOS SALEJE

PROGRAMOJE:

1. Invokaciją atkalbės Balfo Reik. Ved. kun. L. Jankus
2. Pirmą kartą New Yorko visuomenė išgirs buv. Lietuvos Operos solistę Nasvytytę-Valiukienę
3. Buv. Lietuvos Operos solistas V. Baltrušaitis
4. Akomponuoja A. Mrozinskas
5. Kalbės dr. B. Nemickas
6. Rašytojas-poetas J. Rūtenis-Rutkauskas
7. J. Matulaitienės Tautinių Šokių Grupė
8. Dail. prof. V. K. Jonyno paveikslas laimėtojo paskelbimas
9. Gausus bufetas ir atskiri stalai
10. Šokiais gros R. Butrimo orkestras

Minėjimo iškilmes maloniai sutiko pravesti buv. Lietuvos Studentų Atsargos Karininkų Korporacijos "Ramovė" vienas iš steigėjų ir pirmasis jos pirmininkas St. Gudas.

Kadangi visas šio minėjimo pelnas yra skiriamas Lietuvos Laisvės Kovų Invalidų šalpai, N. Y. Ramovės Skyrius tikisi, kaip ir kiekvienais metais, gausaus visuomenės subuvimo.

Lapkričio mėn. 22 d. sekmadienį, 11 val. ryte iškilmingos šv. Mišios Apreiškimo Parapijos bažnyčioje už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus.

N.Y. L.V.S. "RAMOVĖS" SKYRIAUS VALDYBA

TARPTAUTINĖJE moterų parodoje prie lietuviško skyriaus. Iš k. į d. p. Budrienė, Vincė Jonuškaitė, dr. A. Trimakas, Iz. Dilienė, R. Kulytė. Nuotr. V. Maželio.

— Kalėdiniam Darbininko numeriui skelbimai jau priimami. Prašoma nevēluoti juos siųsti Darbininko administracijai, kad patektų į dvigubą kalėdinį Darbininko numerį.

Reikalinga slaugė prie ligo-
nio vyro. Kreiptis tel.: MI 7-
5623, arba adresu: 167 Atkins
Ave., Brooklyn 8, N. Y.

Išnuomojamas 4 kambarių
butas tik suaugusiems. Kreip-
tis tel.: HY 1-5290.

Ideali Kalėdoms dovana —
portretas — jūsų, jūsų tėvų,
jūsų vaikučių. Švenčių sveiki-
nimams naudokite portretines
sveikinimo korteles. Visa tai
jums padarys fotografas Vyt.
Maželis. Nedelsdami skambin-
kite tel.: HY 7-4677.

KVIEČIAME VISUS Į

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos

35-jo KONGRESO metu ruošiamą

BANKETA

NEW YORKE, COMMODORE VIESBUTYJE,

LAPKRIČIO 28 D., 6 valandą vakare,

DIDŽIOJOJE VIESBUČIO SALEJE

Banketo ŠOKIAMS gros Joe Thomo orkestras iš 10 asmenų.

Geriausia proga jaunimui pasilinksinti. Gražus viešbutis, pušni salė, padidintas orkestras, linksma nuotaika tą vakarą visus traukia Į COMMODORE VIESBUTĮ

BILETO KAINA Į BANKETĄ IR ŠOKIUS \$8.00
TIK Į ŠOKIUS — \$2.00

ŠOKIŲ pradžia

9 valandą vakaro

Bilietai į banketą gaunami visų lietuviškų parapijų klebonuose, pas Kongresui rengti komiteto narius ir pavienius platintojus

Prieminausiomis kainomis su labai gerom išimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVASKIENĖS

BALDŲ KRAUTUVĖS

galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikam lovuotės, virtuvės reikmenys ir k.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Tel.: AN 8-4618
Res.: AN 8-5961

Krautuvėje galima gauti DARBININKĄ, pratesti prenumera-
tą arba užsisakyti naujai.

GERIAUSIŲ PASAULYJE rašomų mašinelių katalogus ir informacijas su viso pasaulio raištiniais gausite veltui, tik praneškite savo adresą:

J. L. GIEDRAITIS,
1632 Broad Street
Hartford, Conn.,
Sąžiningas patarnavimas

EVERGREEN 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS
savininkas

Sulankstyti automobilių da-
lių istiesinimas, pakelimas
naujomis, dažymas ir poli-
ravimas

937 GRAND STREET
BROOKLYN 11, N. Y.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS
Telefonas Hlkory 1-5220

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVERGREEN 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamutojas
MODERNISKA KOPLYCIA
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

Tel. STAGG 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS—Direktorius
ALB. BALTRONAS-BALTON
Reikalų Vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVERGREEN 8-9770

Joseph Carszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS
231 Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins- Šalinskas

Laidotuvių Direktorius
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteiktas garbingas laidotuves.
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. Virginia 7-4499

Waitkus FUNERAL HOME

197 Webster Avenue
PRANAS WAITKUS
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamutojas.
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menimis dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
miausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434